

Bryssel, 7. kesäkuuta 2023
(OR. en)

10107/23

**Toimielinten välinen asia:
2021/0414(COD)**

**EMPL 294
SOC 422
CODEC 1011**

ILMOITUS

Lähettiläjä:	Pysyvien edustajien komitea (Coreper I)
Vastaanottaja:	Neuvosto
Asia:	Ehdotus EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVIKSI työolojen parantamisesta alustatyössä – Yleisnäkemys

I JOHDANTO

Komissio toimitti 9. joulukuuta 2021 ehdotuksen direktiiviksi työolojen parantamisesta alustatyössä¹. Ehdotuksella pyritään

- 1) parantamaan alustatyöntekijöiden työoloja helpottamalla heidän ammattiasemansa asianmukaista määrittämistä kumottavissa olevan oikeudellisen olettan avulla (II luku),
- 2) parantamaan alustatyötä tekevien henkilöiden henkilötietojen suojaa parantamalla läpinäkyvyyttä, oikeudenmukaisuutta ja vastuuvollisuutta automatisoitujen seuranta- ja päätöksentekojärjestelmien käytössä (III luku),
- 3) parantamaan alustatyön läpinäkyvyyttä (IV luku) ja ottamaan käyttöön tiettyjä oikeussuojakeinoja ja täytäntöönpanotoimenpiteitä (V luku).

¹ Asiak. 14450/21.

Asiaankuuluvan oikeusperustan eli SEUT 153 artiklan 2 kohdan b alakohdan ja 153 artiklan 1 kohdan b alakohdan sekä 16 artiklan 2 kohdan mukaan neuvosto tekee ratkaisunsa määräenemmistöllä tavallista lainsäätämisyjärjestystä noudattaen.

Euroopan parlamentti ei ole vielä vahvistanut ensimmäisen käsittelyn kantaansa. Parlamentin täysistunto vahvisti 2. helmikuuta työllisyyden ja sosiaaliasioiden valiokunnan päätöksen aloittaa neuvottelut valiokunnan 12. joulukuuta 2022 hyväksymän Elisabetta Gualminin mietinnön² pohjalta.

Talous- ja sosiaalikomitea antoi lausuntonsa täysistunnossaan 23. maaliskuuta 2022³.

Alueiden komitea antoi lausuntonsa täysistunnossaan 30. kesäkuuta 2022⁴.

Euroopan tietosuojavaltuutettu antoi virallisia huomautuksia 2. helmikuuta 2022⁵.

II TILANNE TŠEKKIN PUHEENJOHTAJAKAUDELLA

Neuvoston puheenjohtajavaltio Tšekki esitti 8. joulukuuta 2022 neuvostolle (TSTK) kompromissiehdotuksen⁶ yleisnäkemyksen muodostamiseksi. Vaikka valtuuskunnat pystyivät hyväksymään suurimman osan tekstistä (erityisesti III–V luku), näkemykset olivat edelleen hyvin eriäviä erityisesti ammattiasemaa koskevan II luvun osalta.

Kun neuvostossa käydyissä alustavissa keskusteluissa kävi ilmi, että teksti ei saisi tarvittavaa tukea, puheenjohtajavaltio jatkoi työskentelyä valtuuskuntien kanssa kompromissien löytämiseksi. Puheenjohtajavaltio esitti samassa kokouksessa muutoksia⁷ alkuperäiseen ehdotukseensa. Näistä pyrkimyksistä huolimatta muutettu teksti ei saanut kannatusta valtuuskuntien vaadittavalta määräenemmistöltä.

² A9-0301/2022.

³ 11378/22.

⁴ 11328/22.

⁵ 5966/22.

⁶ 15338/22 REV 1.

⁷ 15836/22.

III TYÖSKENTELY RUOTSIN PUHEENJOHTAJAKAUDELLA

Puheenjohtajavaltio Ruotsi palautti asian tekniselle tasolle luodakseen vahvan perustan tulevalle kompromissille. Se piti kolme työryhmäkokousta 13. helmikuuta, 27. maaliskuuta ja 24. huhtikuuta 2023, minkä jälkeen ehdotuksesta keskusteltiin pysyvien edustajien komiteassa (Coreper I) 24. toukokuuta, 31. toukokuuta ja 7. kesäkuuta 2023. Puheenjohtajavaltio pyysi valtuuskuntia erityisesti toimittamaan tietoja muutamista keskeisistä kysymyksistä, joita ei ole vielä ratkaistu⁸. Puheenjohtajavaltio Ruotsi laati uusia kompromissitekstejä edellisen puheenjohtajavaltio Tšekin työn pohjalta ottaen huomioon valtuuskuntien huolenaiheet.

Vaikka pysyvien edustajien komiteassa ei ole päästy lopulliseen yhteisymmärrykseen tekstistä, puheenjohtajavaltion ponnistelujen ansiosta tekstile on saatu yhä enemmän kannatusta, ja yleisesti ollaan sitä mieltä, että teksti edustaa valtuuskuntien eriävien näkemysten painopistettä.

IV PUHEENJOHTAJAVALTION KOMPROMISSIEHDOTUS

Ehdotuksessa, sellaisena kuin se on muutettuna tämän ilmoituksen liitteessä olevalla puheenjohtajavaltion viimeisimmällä kompromissiehdotuksella, esitetään tärkeitä ja tehokkaita välineitä, joilla parannetaan alustatyöntekijöiden työoloja ja alustatyötä tekevien henkilöiden suojelua, kun heidän henkilötietojään käsitellään automatisoiduissa seuranta- tai päätöksentekojärjestelmissä.

I luku: Kohde ja soveltamisala

Ensimmäisessä luvussa vahvistetaan direktiivin yleiset puitteet. Siinä määritellään kohde ja soveltamisala, ja se sisältää määritelmät sekä välittäjiä koskevan monialaisen säännöksen.

⁸ Asiak. 5273/23.

Ranskan ja Tšekin puheenjohtajakausilla valitun linjan mukaisesti tekstissä erotetaan toisistaan säännökset, jotka liittyvät *alustatyöntekijöiden* työolojen parantamiseen (perustuu SEUT 153 artiklan 1 kohdan b alakohtaan, joka muodostaa perustan työehtoja koskevien toimenpiteiden hyväksymiselle, ja 153 artiklan 2 kohdan b alakohta) ja säännökset, jotka liittyvät sekä työntekijöiden että itsenäisten ammatinharjoittajien eli *alustatyötä tekevien henkilöiden* henkilötietojen suojan parantamiseen (perustuu SEUT 16 artiklaan).

Direktiivissä asetetaan velvoitteita työtä välittävälle digitaalisille alustoille, jotka tarjoavat palvelujaan automatisoitujen seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien avulla. Näin voidaan jättää soveltamisalan ulkopuolelle yritykset, pääasiassa pk-yritykset, jotka käyttävät liiketoimintansa harjoittamisessa aivan perustason sähköisiä välineitä, kuten verkkosivustoja.

Jotta voidaan ottaa huomioon valtuuskuntien ilmoittama seikka, että jotkin työtä välittävät digitaaliset alustat palkkaavat alustatyötä tekeviä henkilöitä välittäjien kautta mahdollisesti siksi, että niiden ei tarvitsisi noudattaa kansallista lainsäädäntöä, lisättiin 2 a artikla. Kun otetaan huomioon erilaiset alihankinnan ja välitystoiminnan muodot sekä työtä välittävien digitaalisten alustojen joustava mukautuminen nopeasti muuttuvaan sääntely-ympäristöön, tämä säännös velvoittaa jäsenvaltiot varmistamaan samantasoisien suojelun myös välitystoiminnassa mutta jättää asianmukaisten toimenpiteiden valinnan jäsenvaltioiden tehtäväksi. Näihin toimenpiteisiin voi kuulua yhteisvastuujärjestelmien perustaminen, jos jäsenvaltio pitää sitä asianmukaisena.

II luku: Ammattiasema

Ehdotuksen poliittisesti arkaluonteisin osa on II luku, jossa käsitellään alustatyötä tekevien henkilöiden ammattiaseman asianmukaista määrittämistä. Puheenjohtajavaltio Ruotsi on jatkanut puheenjohtajavaltio Tšekin hyvää työtä tämän luvun osalta.

Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön asianmukaiset menettelyt alustatyötä tekevien henkilöiden ammattiaseman selvittämiseksi. Kun ammattiasema on vahvistettu, alustatyöntekijöillä on kyseiseen työsuhteeseen liittyvät oikeudet. Tässä säännöksessä otetaan huomioon, että joissakin jäsenvaltioissa on erilaisia työsuhteen määritelmiä ja että työntekijöiden oikeudet voivat olla erilaisia työsuhteesta riippuen.

Yksi sopivista menettelyistä työsuhteen olemassaolon selvittämiseksi on työsuhteen olemassaoloa koskevan oikeudellisen oletaman käyttöönotto (4 artikla).

Oikeudellista oletamaa sovelletaan, jos vähintään kolme 4 artiklan 1 kohdassa säädetyistä seitsemästä kriteeristä täyttyy työtä välittävän digitaalisen alustan yksipuolisesti määrittelemien ehtojen tai sen käytännön toiminnan perusteella, mikä osoittaa, että työtä välittävä digitaalinen alusta käyttää määräysvaltaa tai ohjausta alustatyötä tekevään henkilöön nähden. Viimeksi mainitun oletetaan siis olevan työsuhteessa. Tämä tarkoittaa myös sitä, että jos työtä välittävä digitaalinen alusta vain noudattaa lakisääteistä velvoitetta, mukaan lukien työehtosopimuksesta johtuva velvoite, tämän ei katsota täyttävän yhtä tai useampaa oletaman soveltamiskriteereistä.

Oikeudellista oletamaa sovelletaan kaikissa kyseeseen tulevilla hallinnollisissa tai oikeudellisissa menettelyissä, joissa on kyse ammattiaseman määrittämisestä oikein. Oletamaa ei kuitenkaan ole pakko soveltaa vero-, rikos- ja sosiaaliturvamenettelyissä, mutta jäsenvaltiot voivat päättää soveltaa oikeudellista oletamaa tällaisissa menettelyissä kansallisen oikeuden nojalla. Jäsenvaltiot voivat myös antaa kansallisille viranomaisille harkintavallan olla soveltamatta oletamaa, jos kyseiset viranomaiset toimivat omasta aloitteestaan ja jos on ilmeistä, että asianomainen henkilö ei ole alustatyöntekijä.

Kuka tahansa menettelyn asianosaisista voi kumota oikeudellisen olettaman. Tapauksissa, joissa työtä välittävä digitaalinen alusta kumoaa olettaman, sen on esitettävä todisteet siitä, että työsuhdetta ei kansallisen lainsäädännön tai käytännön, unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen, mukaisesti ole olemassa.

Oikeudellisen olettaman käyttöönotto tällä direktiivillä ei rajoita jäsenvaltioiden mahdollisuutta pitää voimassa tai ottaa käyttöön 4 artiklaa suotuisampia säännöksiä, esimerkiksi matalampaa kynnystä oikeudellisen olettaman soveltamiselle. Oikeudellinen oletta on menettelyllinen väline, joka helpottaa ammattiaseman määrittämistä oikein. Näin ollen sillä ei puututa kansallisten viranomaisten ja tuomioistuinten varsinaisiin päätöksiin niiden selvittäessä, onko työsuhde olemassa, koska tällaiset päätökset perustuvat yksinomaan kyseisessä jäsenvaltiossa voimassa oleviin lakeihin, työehtosopimukseen tai käytäntöön unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen.

III luku: Automatisoidut seuranta- tai päätöksentekojärjestelmät

Ehdotuksen toinen keskeinen osa on alustatyötä tekevien henkilöiden henkilötietojen suoja silloin, kun työtä välittävä digitaalinen alusta käyttää automatisoituja seuranta- tai päätöksentekojärjestelmiä. Tämä on ensimmäinen unionin tason lainsäädäntöehdotus, jolla säännellään tekoälyn käyttöä työpaikalla. Näin ollen se voisi toimia lähtökohtana paljon laajemmin sovellettavalle lainsäädännölle.

Ehdotuksessa säädetään sen erityisen arkaluonteisuuden vuoksi osittain korkeammasta suojasta kuin yleisessä tietosuojasetuksessa, sillä ehdotuksessa kielletään tietyn tyyppisten henkilötietojen käsittely automaattisten seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien avulla, esimerkiksi henkilön emotionaalista ja psykologista tilaa koskevien tietojen kerääminen tai tietojen kerääminen silloin, kun henkilö ei ole töissä.

Ehdotuksella myös lisätään automatisoitujen seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien avoimuutta ja vahvistetaan alustatyötä tekeville henkilöille annettavat tiedot. Lisäksi on varmistettava ihmisten suorittama automaattisten seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien valvonta. Tätä tehtävää hoitavilla henkilöillä on erityisesti valtuudet hylätä automatisoituja päätöksiä, ja heitä suojellaan epäsuotuisalta kohtelulta tehtäviensä suorittamisen perusteella. Alustatyötä tekeviin henkilöihin vaikuttavat merkittävät päätökset on pyynnöstä tarkastettava ihmisen toimesta, ja monissa tapauksissa työntekijällä on oikeus kirjallisiin perusteluihin.

Alustatyöntekijöiden edustajille tai, jos tällaisia edustajia ei ole, työntekijöille itselleen on tiedotettava ja heitä on kuultava automatisoitujen seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien käyttöönotosta tai niiden käytön olennaisista muutoksista.

IV luku: Alustatyön läpinäkyvyys

Jotta toimivaltaisia viranomaisia voidaan tukea työoloja koskevien olemassa olevien oikeuksien ja velvollisuuksien täytäntöönpanossa, alustatyön läpinäkyvyyttä ja jäljitettävyyttä parannetaan konkreettisilla toimenpiteillä. Tähän kuuluu työnantajina toimivien työtä välittävien digitaalisten alustojen velvoite ilmoittaa alustatyö työn suorittamisjäsenvaltion toimivaltaisille viranomaisille kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

Työtä välittävien digitaalisten alustojen on myös tiedotettava toimivaltaisille kansallisille viranomaisille ja alustatyöntekijöiden edustajille merkityksellisistä perustiedoista, kuten työtä välittävien digitaalisten alustojen kautta työskentelevien henkilöiden lukumäärästä, heidän ammattiasemastaan ja vakiosopimusehdoistaan sekä välittäjistä, joiden kanssa alusta tekee yhteistyötä. Näin tuetaan toimivaltaisia viranomaisia olemassa olevien oikeuksien ja velvollisuuksien täytäntöönpanon valvonnassa ja autetaan edustajia puolustamaan työntekijöiden etuja.

V luku: Oikeussuojakeinot ja täytäntöönpano

Tähän lukuun sisältyy muutoksenhakuoikeus, seuraamukset, suojelu epäsuotuisalta kohtelulta tai irtisanomiselta sekä joitakin säännöksiä, joilla puututaan alustatalouden erityisiin ongelmiin. Tällaisia säännöksiä ovat esimerkiksi alustojen velvollisuus tarjota viestintäkanavia, joilla alustatyötä tekevät henkilöt voivat keskustella keskenään, ja säännös, jolla varmistetaan, että kansalliset tuomioistuimet ja viranomaiset voivat määrätä työtä välittävän digitaalisen alustan esittämään kaikki merkitykselliset todisteet.

VI luku: Loppusäännökset

Tässä direktiivissä säädetään vähimmäistason yhdenmukaistamisesta ja vahvistetaan siten vähimmäisvaatimukset. Loppusäännöksissä korostetaan erityisesti, että direktiivi ei ole pätevä peruste heikentää suojelun yleistä tasoa eikä se etenkään vaikuta olemassa oleviin kansallisiin sääntöihin, joissa säädetään uudelleenluokittelumenettelyistä, jotka ovat alustatyöntekijöiden kannalta direktiivissä säädettyjä suotuisampia alustatyöntekijöille.

V LOPUKSI

Neuvostoa pyydetään hyväksymään yleisnäkemyks tämän asiakirjan liitteenä olevasta kompromissiehdotuksesta ja valtuuttamaan puheenjohtajavaltio aloittamaan asiaa koskevat neuvottelut Euroopan parlamentin edustajien kanssa.

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON DIREKTIIVI

työolojen parantamisesta alustatyössä

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 153 artiklan 2 kohdan b alakohdan yhdessä sen 153 artiklan 1 kohdan b alakohdan ja 16 artiklan 2 kohdan kanssa,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon⁹,

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon¹⁰,

noudattavat tavallista lainsäätämisyksitystä,

⁹ EUVL C , , s. .

¹⁰ EUVL C , , s. .

sekä katsovat seuraavaa:

- (1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 3 artiklan mukaisesti unionin tavoitteena on muun muassa edistää kansojensa hyvinvointia ja pyrkiä Euroopan kestävään kehitykseen, jonka perustana on täystyöllisyyttä ja sosiaalista edistystä tavoitteleva erittäin kilpailukykyinen sosiaalinen markkinatalous.
- (2) Euroopan unionin perusoikeuskirjan, jäljempänä 'perusoikeuskirja', 31 artiklassa määrätään, että jokaisella työntekijällä on oikeus terveellisiin, turvallisiin ja ihmisarvoisiin työoloihin. Perusoikeuskirjan 27 artiklalla turvataan työntekijöiden oikeus saada tietoja ja tulla kuulluiksi yrityksessä. Perusoikeuskirjan 8 artiklan mukaan jokaisella on oikeus henkilötietojensa suojaan. Perusoikeuskirjan 16 artiklassa tunnustetaan elinkeinovapaus.
- (3) Göteborgissa 17 päivänä marraskuuta 2017 julistetun Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin¹¹ periaatteessa 5 todetaan, että työntekijöillä on työsuhteen tyypistä ja kestosta riippumatta oikeus oikeudenmukaiseen ja yhdenvertaiseen kohteluun työehtojen, sosiaalisen suojelun saatavuuden ja koulutuksen osalta; että työnantajille varmistetaan riittävä joustavuus lainsäädännön ja työehtosopimusten mukaisesti, jotta ne voivat mukautua nopeasti taloustilanteen muutoksiin; että edistetään laadukkaita työehtoja varmistavia innovatiivisia työsuhteen muotoja, kannustetaan yrittäjyyttä ja itsenäistä ammatinharjoittamista ja helpotetaan ammatillista liikkuvuutta; ja että epävarmoihin työoloihin johtavat työsuhteet on estettävä esimerkiksi kieltämällä epätyypillisten sopimusten väärinkäyttö. Toukokuussa 2021 järjestetyssä Porton sosiaalialan huippukokouksessa suhtauduttiin myönteisesti Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevaan toimintasuunnitelmaan¹².

¹¹ Toimielinten välinen julistus Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista (EUVL C 428, 13.12.2017, s. 10).

¹² Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskeva toimintasuunnitelma, COM(2021) 102 final, 4.3.2021.

- (4) Digitalisaatio muuttaa työelämää ja lisää tuottavuutta ja joustavuutta, mutta se tuo mukanaan myös riskejä, jotka kohdistuvat työllisyyteen ja työoloihin. Työtä välittävien digitaalisten alustojen syntyminen ja kasvu on ollut mahdollista algoritmeihin perustuvien teknologioiden, kuten automatisoitujen seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien, ansiosta.
- (5) Alustatyön tekijöitä ovat yksityishenkilöt, jotka käyttävät työtä välittävien, omille asiakkailleen palvelua tarjoavien digitaalisten alustojen digitaalista infrastruktuuria. Algoritmien avulla työtä välittävät digitaaliset alustat voivat liiketoimintamallistaan riippuen enemmän tai vähemmän määrätä työn tekemisestä, siitä maksettavasta korvauksesta ja omien asiakkaidensa ja työn tekevien henkilöiden välisestä suhteesta. Alustatyötä voidaan tehdä pelkästään verkossa sähköisten työkalujen avulla (”verkossa tapahtuva alustatyö”) tai hybridimuodossa, jossa viestintä tapahtuu verkossa, mutta itse toiminta fyysisessä maailmassa (”itse paikalla tehtävä alustatyö”). Monet nykyisistä työtä välittävästä digitaalisista alustoista ovat kansainvälisiä liike-elämän toimijoita, joiden toiminta ulottuu ja liiketoimintamallit ovat käytössä useissa jäsenvaltioissa tai rajatylittävästi.

- (6) Alustatyö voi tarjota mahdollisuuksia päästä helpommin työmarkkinoille, saada lisätuloja sivutoimesta tai päästä järjestämään omat työaikansa joustavasti. Toisaalta alustatyö kehittyy nopeasti, minkä seurauksena syntyy uusia liiketoimintamalleja ja työllisyyden muotoja, jotka toisinaan jäävät nykyisten mallien ulkopuolelle. Tällaisista uutuuksista on esimerkkejä unionin kilpailuoikeuden alalla, jolla komissio on antanut suuntaviivat sen soveltamisesta yksinyrittäjien työoloja koskeviin työehtosopimuksiin. Näistä syistä on tärkeää, että tähän prosessiin liitetään riittävät suojatoimet alustatyötä tekeviä henkilöitä varten sopimussuhteen luonteesta riippumatta, jotta vältetään syrjintää ja edistetään uusia mahdollisuuksia. Erityisesti alustatyö voi hämärtää työsuhteen ja itsenäisen ammatinharjoittamisen välisiä rajoja sekä työnantajan ja työntekijän välistä vastuunjakoa. Ammattiaseman virheellisestä luokittelusta on seurauksia henkilöille itselleen, sillä se todennäköisesti rajoittaa heidän mahdollisuuttaan päästä osalliseksi työntekijöiden oikeuksista. Se heikentää myös toimintaedellytysten tasapuolisuutta niiden yritysten osalta, jotka luokittelevat työntekijänsä oikein, ja vaikuttaa jäsenvaltioiden työnarkkinasuhdejärjestelmiin, veropohjaan ja sosiaaliturvajärjestelmien kattavuuteen ja kestävyYTEEN. Vaikka haasteet eivät koske pelkästään alustatyötä, ne ovat alustataloudessa erityisen akuutteja ja uhkaavia.

- (7) Oikeudenkäynnit useissa jäsenvaltioissa ovat osoittaneet, että ammattiaseman virheellinen luokittelu on jatkuva ongelma tietyn tyyppisessä alustatyössä, etenkin aloilla, joilla työtä välittävillä digitaalisilla alustoilla on tietynasteista määräysvaltaa työn suorittamiseen ja siitä maksettavaan korvaukseen. Työtä välittävät digitaaliset alustat luokittelevat niiden kautta työskentelevät henkilöt yleensä itsenäisiksi ammatinharjoittajiksi tai ”itsenäisiksi toimeksisaajiksi”, mutta tuomioistuimissa on todettu, että alustat tosiasiallisesti käyttävät määräysvaltaa näihin henkilöihin, joiden työsuoritus on keskeinen osa alustojen perusliiketoimintaa, ja ohjaavat heitä, vaikka alusta määrittää yksipuolisesti heille maksettavan korvauksen. Tuomioistuimet ovatkin luokitelleet itsenäisinä ammatinharjoittajina pidetyt henkilöt uudelleen alustojen palveluksessa oleviksi työntekijöiksi.
- (8) Algoritmeja hyödyntävillä automatisoiduilla seuranta- tai päätöksentekojärjestelmillä korvataan entistä enemmän toimintoja, joita yrityksissä tavallisesti hoitavat esimiehet, kuten työtehtävien jakamista, ohjeiden antamista, tehdyn työn arviointia, kannustimien tarjoamista tai seuraamusten määräämistä. Työtä välittävillä digitaalisilla alustoilla tällaisten algoritmijärjestelmien käyttö on vakiomuotoinen tapa organisoida ja hallinnoida alustatyötä infrastruktuurinsa kautta. Tällaisen algoritmijohtamisen kohteena olevilla alustatyötä tekeville henkilöillä ei useinkaan ole tietoa siitä, miten algoritmit toimivat, mitä henkilötietoja käytetään ja miten heidän käyttäytymisensä vaikuttaa automatisoitujen järjestelmien tekemisiin päätöksiin. Tietoihin ei ole pääsyä myöskään työntekijöiden edustajilla tai työsuojeluviranomaisilla. Alustatyötä tekevät henkilöt eivät myöskään useinkaan tunne automatisoiduilla järjestelmillä tai niiden tukemana tehtyjen päätösten syitä, eikä heillä ole mahdollisuutta keskustella näistä päätöksistä yhteyshenkilön kanssa tai riitauttaa niitä.
- (9) Jos alusta toimii useassa jäsenvaltiossa tai yli rajojen, on usein epäselvää, kuka alustatyötä tekee ja missä. Kansallisilla viranomaisilla voi myöskin olla vaikeuksia saada tietoja työtä välittävistä digitaalisista alustoista, esimerkiksi alustatyötä tekevien henkilöiden lukumäärästä tai heidän ammattiasemastaan tai työoloistaan. Tämä vaikeuttaa sovellettavien sääntöjen noudattamisen valvontaa.

- (10) Työoloja ja työntekijöiden oikeuksia koskevista vähimmäisvaatimuksista kaikkialla unionissa on annettu useita säädöksiä. Näitä ovat etenkin direktiivi (EU) 2019/1152, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/88/EY¹³, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/104/EY¹⁴ sekä muut erityissäännökset, jotka koskevat esimerkiksi työterveyttä ja -turvallisuutta, raskaana olevia työntekijöitä, työ- ja yksityiselämän tasapainottamista, määräaikaista ja osa-aikatyötä sekä työntekijöiden lähettämistä.
- (11) Neuvoston suosituksessa 2019/C 387/01¹⁵ jäsenvaltioille suositetaan, että ne toteuttaisivat toimenpiteitä varmistaakseen kaikille työntekijöille ja itsenäisille ammatinharjoittajille sosiaalisen suojelun järjestelmien virallisen ja tosiasiallisen kattavuuden, riittävyyden ja avoimuuden.
- (12) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2016/679¹⁶ ("yleinen tietosuoja-asetus") varmistetaan luonnollisten henkilöiden suojelu henkilötietojen käsittelyssä ja säädetään erityisesti tietyistä oikeuksista ja velvollisuuksista sekä suojatoimista, jotka koskevat henkilötietojen lainmukaista, asianmukaista ja läpinäkyvää käsittelyä myös automaattisesti tehtävissä yksittäispäätöksissä.

¹³ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2003/88/EY, annettu 4 päivänä marraskuuta 2003, tietyistä työajan järjestämisestä koskevista seikoista (EUVL L 299, 18.11.2003, s. 9).

¹⁴ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/104/EY, annettu 19 päivänä marraskuuta 2008, vuokratyöstä (EUVL L 327, 5.12.2008, s. 9).

¹⁵ Neuvoston suositus, annettu 8 päivänä marraskuuta 2019, sosiaalisen suojelun saatavuudesta työntekijöiden ja itsenäisten ammatinharjoittajien kannalta, 2019/C 387/01 (EUVL C 387, 15.11.2019, s. 1).

¹⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2016/679, annettu 27 päivänä huhtikuuta 2016, luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuoja-asetus) (EUVL L 119, 4.5.2016, s. 1).

- (12 a) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2019/1150¹⁷ edistetään oikeudenmukaisuutta ja avoimuutta sellaisten yrityskäyttäjien kannalta, jotka käyttävät verkkoalustojen ylläpitäjien tarjoamia verkossa toimivia välityspalveluja. [Euroopan komissio on ehdottanut uutta lainsäädäntöä, jossa vahvistettaisiin tekoälyjärjestelmien tarjoajia ja käyttäjiä koskevat yhdenmukaistetut säännöt¹⁸.]
- (12 b) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2002/14/EY¹⁹ luodaan yleiset puitteet, joilla asetetaan vähimmäisvaatimukset työntekijöiden oikeudelle saada tietoja ja tulla kuulluksi unionissa sijaitsevilla yrityksillä tai toimipaikoilla.
- (13) Vaikka nykyisissä unionin säädöksissä säädetään tietyistä yleisistä suojatoimista, alustatyössä esiintyvät haasteet edellyttävät vielä uusia erityistoimenpiteitä. Jotta alustatyön kehitykselle saataisiin asianmukaiset ja kestävät puitteet, unionin olisi asetettava vähimmäisvaatimuksia alustatyöstä johtuviin haasteisiin vastaamiseksi. Olisi otettava käyttöön toimenpiteitä, joilla helpotetaan alustatyötä tekevien henkilöiden ammattiaseman määrittämistä oikein, ja alustatyön läpinäkyvyyttä olisi parannettava, myös rajatylittävissä tilanteissa. Tämän lisäksi alustatyötä tekeville henkilöille olisi taattava oikeuksia, joilla pyritään edistämään läpinäkyvyyttä, oikeudenmukaisuutta ja vastuuvollisuutta alustatyön algoritmijohtamisessa. Tässä tavoitteena olisi oltava oikeusvarmuuden parantaminen, pyrkiminen työtä välittävien digitaalisten alustojen ja palveluja verkon ulkopuolella tarjoavien toimijoiden toimintaedellytysten tasapuolistamiseen sekä työtä välittävien digitaalisten alustojen kestävä kasvun tukeminen unionissa.

¹⁷ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetetus (EU) 2019/1150, annettu 20 päivänä kesäkuuta 2019, oikeudenmukaisuuden ja avoimuuden edistämisestä verkossa toimivien välityspalvelujen yrityskäyttäjien varten (EUVL L 186, 11.7.2019, s. 57).

¹⁸ [COM(2021) 206 final, 21.4.2021.]

¹⁹ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2002/14/EY, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2002, työntekijöille tiedottamista ja heidän kuulemistaan koskevista yleisistä puitteista Euroopan yhteisössä (EYVL L 80, 23.3.2002, s. 29).

- (14) Komissio on toteuttanut Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 154 artiklan mukaisesti työmarkkinaosapuolten kaksivaiheisen kuulemisen työolojen parantamisesta alustatyössä. Työmarkkinaosapuolet eivät päässeet sopimukseen neuvottelujen aloittamisesta näistä asioista. On kuitenkin tärkeää toteuttaa asiaa koskevia toimia unionin tasolla mukauttamalla nykyistä oikeudellista kehystä alustatyön kasvuun.
- (15) Komissio on lisäksi käynyt laajoja keskusteluja asianosaisten sidosryhmien kanssa. Sidosryhmiä olivat muun muassa työtä välittävät digitaaliset alustat, alustatyötä tekevien henkilöiden järjestöt, tiedeyhteisön asiantuntijat, jäsenvaltiot ja kansainväliset järjestöt sekä kansalaisyhteiskunnan edustajat.
- (15 a) Tämän direktiivin tavoitteena on parantaa alustatyöntekijöiden työoloja ja suojella alustatyötä tekevien henkilöiden henkilötietoja sääntelemällä algoritmijohtamisen käyttöä alustatyössä. Molempiin tavoitteisiin pyritään yhtäaikaaisesti, ja molemmat tavoitteet liittyvät erottamattomasti toisiinsa eikä kumpikaan niistä ole toissijainen toiseen nähden. SEUT 153 artiklan 1 kohdan b kohdan osalta tällä direktiivillä asetetaan sääntöjä, joiden tavoitteena on tukea alustatyötä tekevien henkilöiden ammattiaseman määrittämistä oikein ja parantaa alustatyön läpinäkyvyyttä, myös rajatylittävissä tilanteissa. SEUT 16 artiklan osalta tällä direktiivillä luodaan puitteet alustatyötä tekevien luonnollisten henkilöiden suojelun parantamiseksi heidän henkilötietojensa käsittelyssä lisäämällä läpinäkyvyyttä, oikeudenmukaisuutta ja vastuuvollisuutta asiaankuuluvissa alustatyön algoritmijohtamisen menettelyissä.
- (16) Tätä direktiiviä olisi sovellettava unionissa alustatyötä tekeviin henkilöihin heidän ammattiasemastaan riippumatta.

- (17) Tällä direktiivillä olisi vahvistettava pakottavat säännöt, joita sovelletaan kaikkiin työtä välittäviin digitaalisiin alustoihin riippumatta niiden sijoittautumispaikasta ja muutoin sovellettavasta lainsäädännöstä, kunhan kyseisen työtä välittävän digitaalisen alustan kautta organisoitu alustatyö tehdään unionissa.
- (18) Työtä välittävät digitaaliset alustat eroavat muista verkkoalustoista siinä, että ne käyttävät automatisoituja seuranta- tai päätöksentekojärjestelmiä organisoidakseen työtä, jota yksityishenkilöt tekevät alustan tarjoaman palvelun vastaanottajan kertaluonteisesta tai toistuvasta pyynnöstä. Automatisoidut seuranta- ja päätöksentekojärjestelmät keräävät alustatyötä tekevien henkilöiden henkilötietoja ja tekevät tai tukevat työoloihin vaikuttavia päätöksiä. Yksityishenkilöiden tekemän työn organisoinnilla olisi oltava vähintään merkittävä rooli palvelun kysynnän ja sellaisen työn tarjonnan yhteensovittamisessa, jota tarjoavalla yksityishenkilöllä on sopimussuhde työtä välittävän digitaalisen alustan kanssa ja joka on käytettävissä tietyn tehtävän suorittamiseen. Tämän lisäksi alusta voi huolehtia muista toiminnoista, kuten maksujen käsittelystä. Työtä välittäviksi digitaalisiksi alustoiksi ei pitäisi katsoa verkkoalustoja, jotka eivät organisoi yksityishenkilöiden tekemää työtä, vaan pelkästään tarjoavat keinot, joilla palveluntarjoajat voivat tavoittaa loppukäyttäjät, esimerkiksi mainostavat tarjolla olevia palveluita tai palvelupyyntöjä tai kokoavat yhteen ja näyttävät tietoja tietyllä alueella saatavilla olevista palveluntarjoajista, mutta eivät muuten osallistu palveluiden tuottamiseen. Työtä välittävien digitaalisten alustojen määritelmään ei pitäisi sisällyttää sellaisten palveluiden tarjoajia, joissa ensisijaisena tarkoituksena on omaisuuden hyödyntäminen tai jakaminen, kuten lyhytaikainen asunnonvuokraus, tai tavaroiden tai palvelujen jälleenmyynti, eikä niitä, jotka organisoivat vapaaehtoisten toimintaa. Määritelmä olisi rajattava sellaisen palvelun tarjoajiin, joissa yksityishenkilön tekemän työn, kuten siivoustyön tai henkilöiden tai tavaroiden kuljetuksen, organisointi on palvelun välttämätön ja keskeinen, ei pelkästään vähäinen ja puhtaasti täydentävä osa.

- (18 a) Joissain tapauksissa alustatyötä tekevillä henkilöillä ei ole suoraa sopimussuhdetta työtä välittävän digitaalisen alustan kanssa, vaan heillä on sopimussuhde välittäjän kanssa, joka kautta he tekevät alustatyötä työtä välittävän digitaalisen alustan välityksellä. Tämä tapa organisoida alustatyötä johtaa usein monenlaisiin erilaisiin ja monimutkaisiin kolmenvälisiin suhteisiin sekä epäselvään vastuunjakoon työtä välittävän digitaalisen alustan ja välittäjien kesken, kun kyse on alustatyöstä. Välittäjien kautta alustatyötä tekevät henkilöt ovat alttiina samoille ammattiaseman virheelliseen luokitteluun ja automatisoituihin seuranta- tai päätöksentekojärjestelmiin liittyville riskeille kuin henkilöt, jotka tekevät alustatyötä suoraan työtä välittävälle digitaaliselle alustalle. Jäsenvaltioiden olisi näin ollen vahvistettava asiaankuuluvat toimenpiteet, mukaan lukien tarvittaessa yhteisvastuujärjestelmiä perustamalla, sen varmistamiseksi, että heillä on tämän direktiivin nojalla samantasoinen suoja kuin alustatyötä tekevillä henkilöillä, joilla on suora sopimussuhde työtä välittävän digitaalisen alustan kanssa.
- (19) Näennäisesti itsenäisen ammatinharjoittamisen torjumiseksi alustatyössä ja ammattiaseman oikein määrittämisen helpottamiseksi jäsenvaltioilla olisi oltava käytössään asianmukaiset menettelyt, joilla ehkäistään alustatyötä tekevien henkilöiden ammattiaseman virheellinen luokittelu ja puututaan tähän ongelmaan. Näiden menettelyiden tavoitteena olisi oltava sen selvittäminen, onko kyseessä työsuhde sellaisena kuin se on määritelty kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai käytännöissä, unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen, ja sen varmistaminen, että alustatyöntekijöillä on unionin lainsäädäntöön, kansalliseen lainsäädäntöön ja työehtosopimuksiin perustuvat asianomaiseen työsuhteeseen liittyvät oikeudet. Jos ammattiasemana on itsenäinen ammatinharjoittaminen tai jokin kansallisessa lainsäädännössä määritelty välimuodon ammattiasema, sovelletaan kyseiseen asemaan liittyviä oikeuksia ja velvoitteita.

- (20) Unionin tuomioistuin on oikeuskäytännössään vahvistanut työntekijän aseman määrittämiskriteerit²⁰. Unionin tuomioistuimen tulkinta näistä arviointikriteereistä olisi otettava huomioon tämän direktiivin täytäntöönpanossa. Itsenäisen ammatinharjoittajan aseman väärinkäyttö joko jäsenvaltion tasolla tai rajatylittävissä tilanteissa on yksi väärin ilmoitetun työn muoto, joka liittyy usein pimeään työhön. Näennäisellä itsenäisellä ammatinharjoittamisella tarkoitetaan sitä, että henkilö ilmoitetaan itsenäiseksi ammatinharjoittajaksi, vaikka hän täyttää tyypilliset työsuhteessa olevaa työntekijää koskevat edellytykset. Unionin tuomioistuin on katsonut²¹, ettei se, että kansallisen oikeuden mukaan kyseessä on 'itsenäinen palvelujen tarjoaja', estä sitä, että henkilön on katsottava olevan unionin oikeudessa tarkoitettu 'työntekijä', jos hänen itsenäisyytensä on vain fiktiivistä ja peittää todellisen työsuhteen.
- (21) Tosiseikkojen ensisijaisuuden periaatteella tarkoitetaan, että työsuhteen olemassaolon määrittäminen olisi tehtävä ensisijaisesti työn tosiasialliseen suorittamiseen, myös siitä maksettavaan korvaukseen, liittyvien tosiseikkojen perusteella, eikä sen perusteella, miten osapuolet suhdetta kuvaavat, kansainvälisen työjärjestön ILO:n vuonna 2006 antaman työsuhteita koskevan suosituksen R198 mukaisesti. Periaatteella on erityisen suuri merkitys alustatyössä, jossa toinen osapuoli määrittää usein yksipuolisesti sopimuksen ehdot.

²⁰ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 3.7.1986, Deborah Lawrie-Blum v. Land Baden-Württemberg, C-66/85, ECLI:EU:C:1986:284; tuomio 14.10.2010, Union Syndicale Solidaires Isère v. Premier ministre ja muut, C-428/09, ECLI:EU:C:2010:612; tuomio 4.12.2014, FNV Kunsten Informatie en Media v. Staat der Nederlanden, C-413/13, ECLI:EU:C:2014:2411; tuomio 9.7. 2015, Ender Balkaya v. Kiesel Abbruch- und Recycling Technik GmbH, C-229/14, ECLI:EU:C:2015:455; tuomio 17.11.2016, Betriebsrat der Ruhrlandklinik gGmbH v. Ruhrlandklinik gGmbH, C-216/15, ECLI:EU:C:2016:883, tuomio, 16.7.2020, UX v. Governo della Repubblica italiana, C-658/18, ECLI:EU:C:2020:572, ja unionin tuomioistuimen määräys, 22.4.2020, B v. Yodel Delivery Network Ltd, C692/19, ECLI:EU:C:2020:288.

²¹ Yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 13.1.2004, Debra Allonby v. Accrington & Rossendale College, Education Lecturing Services, trading as Protocol Professional and Secretary of State for Education and Employment, C-256/01, ECLI:EU:C:2004:18; tuomio 11.11.2010, Dita Danosa v. LKB Lizings SIA, C-232/09, ECLI:EU:C:2010:674, ja unionin tuomioistuimen tuomio 4.12.2014, FNV Kunsten Informatie en Media v. Staat der Nederlanden, C-413/13, ECLI:EU:C:2014:2411.

- (22) Kun työsuhteen olemassaolo todetaan tosiseikkojen perusteella, työnantajana toimiva osapuoli olisi selkeästi yksilöitävä, ja kyseisen osapuolen olisi täytettävä kaikki sen työnantajaroolista johtuvat velvoitteet.
- (23) Sen varmistaminen, että ammattiasema määritetään oikein, ei saisi estää alustatyötä tekevien aidosti itsenäisten ammatinharjoittajien olosuhteiden kohentamista. Jos työtä välittävä digitaalinen alusta päättää täysin vapaaehtoisesti tai asianomaisten henkilöiden suostumuksella maksaa alustan kautta työskentelevien itsenäisten ammatinharjoittajien sosiaaliturvamaksuja, tapaturma- tai muita vakuutusmaksuja, koulutusmaksuja tai muita etuuksia, näitä etuuksia ei pitäisi sellaisenaan pitää työsuhteen olemassaoloa osoittavina tekijöinä.
- (24) Ohjaus ja määräysvalta, eli lakiin perustuva alisteinen asema, on keskeinen osa työsuhteen määritelmää jäsenvaltioissa sekä unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä. Alustatyötä tekeviä henkilöitä voidaan ohjata ja heihin voidaan käyttää määräysvaltaa monenlaisin keinoin ja erilaisissa olosuhteissa, kuten sekä kansalliset tuomioistuimet että unionin tuomioistuin ovat todenneet. Kun työtä välittävät digitaaliset alustat määräävät työn suorittamisesta, ne toimivat samoin kuin työnantaja toimii työsuhteessa. Lisäksi työtä välittävä digitaalinen alusta tyypillisesti määrittää ja asettaa jotkin alustatyötä tekeviin henkilöihin sovellettavat ehdot käytännössä yksipuolisesti, jolloin alustatyötä tekevällä henkilöllä ei ole mahdollisuutta vaikuttaa näiden ehtojen sisältöön. Sen vuoksi tällaisia sopimussuhteita olisi pidettävä oikeudellisen oletaman perusteella alustan sekä sen kautta alustatyötä tekevän henkilön välisinä työsuhteina, jos työtä välittävä digitaalinen alusta joko kyseessä olevaan sopimussuhteeseen sovellettavien ehtojensa tai käytännön toimintansa perusteella käyttää tietynasteista ohjausta tai määräysvaltaa, joka ilmenee vähintään kolmen oletaman soveltamiskriteerin täytyessä.

- (24 a) Jos työtä välittävä digitaalinen alusta noudattaa aitoihin yksinyrittäjiin sovellettavia lainsäädännön tai työehtosopimusten edellyttämiä toimenpiteitä tai sääntöjä, tämän ei sellaisenaan katsota täyttävän yhtä tai useampaa tämän direktiivin mukaisen oikeudellisen oletaman soveltamiskriteereistä.
- (24 b) Komissio täsmentää unionin kilpailulainsäädännön soveltamisesta yksinyrittäjien työoloja koskeviin työehtosopimuksiin antamissaan suuntaviivoissa, että sen näkemyksen mukaan yksinyrittäjien, joiden tilanne vertautuu työntekijöiden tilanteeseen, työehtosopimukset eivät kuulu SEUT 101 artiklan soveltamisalaan. On tärkeää, että jäsenvaltiot huomioivat unionin kilpailulainsäädännön soveltamisesta yksinyrittäjien työoloja koskeviin työehtosopimuksiin annetuissa Euroopan komission suuntaviivoissa²² esitetyt mahdollisuudet. Komission mukaan yksinyrittäjien ja työtä välittävien digitaalisten alustojen väliset työoloja koskevat työehtosopimukset eivät kuulu SEUT 101 artiklan soveltamisalaan, mikä tarjoaa mahdollisuuden parantaa yksinyrittäjien ja erityisesti alustatyötä tekevien yksinyrittäjien työoloja. Työehtosopimukset eivät kuitenkaan saisi vaarantaa tämän direktiivin tavoitteita, erityisesti alustatyötä tekevien henkilöiden ammattiaseman oikein luokittelun osalta.

²² C(2022) 6846 final.

- (25) Direktiiviin olisi sisällytettävä kriteerit, joiden perusteella todetaan, että työtä välittävä digitaalinen alusta käyttää määräysvaltaa työn suorittamiseen ja että alustatyötä tekevä henkilö on todennäköisesti työsuhteessa, jotta oikeudellista oletttamaa tosiasiasa noudatetaan ja työntekijöiden oikeuksien täytäntöönpano helpottuu. Kyseisten kriteerien olisi perustuttava unionin ja kansalliseen oikeuskäytäntöön. Kriteerien olisi sisällettävä konkreettisia seikkoja, jotka osoittavat, että työtä välittävä digitaalinen alusta määrittää työstä maksettavan korvauksen ylärajan tai kattavuuden, edellyttää ulkoista olemusta, käyttäytymistä palvelun vastaanottajaa kohtaan tai työn suorittamista koskevien sääntöjen noudattamista ja antaa niitä koskevia ohjeita, rajoittaa vapautta valita työajat tai poissaolojaksot, kieltäytyä työtehtävistä tai käyttää alihankkijoita tai sijaisia tai estää alustatyötä tekevää henkilöä luomasta liikesuhteita mahdollisiin asiakkaisiin, muun muassa käyttämällä tiettyjä ehtoja tai seuraamusjärjestelmän avulla. Kriteereihin olisi myös sisällytettävä konkreettisia tekijöitä, jotka osoittavat, että työtä välittävä digitaalinen alusta valvoo tiiviisti työsuoritusta myös todentamalla perusteellisesti alustatyötä tekevien henkilöiden työn tulosten laadun. Tähän sisältyy työsuoritusten tai työn edistymisen arviointi tai säännöllinen kartoittaminen, joka voidaan suorittaa myös sähköisesti, kuten kameravalvonnan, paikannuksen, näppäinpainallusten laskemisen, kuvakaappausten ottamisen tai tietokoneiden tai älypuhelinien muiden toimintojen käyttämisen avulla. Valvontaan ei sitä vastoin kuulu sähköisten välineiden käyttö, jonka tarkoituksena on alustatyötä tekevän henkilön ja palvelun vastaanottajan yhteensovittaminen. Toisaalta kriteerien ei pitäisi täytyä tilanteissa, joissa alustatyötä tekevät henkilöt ovat aidosti itsenäisiä ammatinharjoittajia. Aidosti itsenäiset ammatinharjoittajat vastaavat itse asiakkailleen työnsä tekemisen tavoista ja työnsä laadusta. Yhdeksi aidosti itsenäiselle ammatinharjoittamiselle tunnusomaisista tekijöistä on katsottava erityisesti vapaus valita omat työaikansa ja poissaolojaksonsa, kieltäytyä työtehtävistä, käyttää alihankkijoita tai sijaisia tai työskennellä kenelle tahansa ulkopuoliselle ilman rajoituksia. Tällaisen vapauden rajoittaminen voi tapahtua eri muodoissa, kun otetaan huomioon, että alustatalousmalli kehittyy jatkuvasti.

- (25 a) Jäsenvaltioiden olisi kansallisten oikeus- ja tuomioistuinjärjestelmiensä mukaisesti luotava tukitoimenpiteiden puitteet oikeudellisen oletettaman tehokkaan täytäntöönpanon varmistamiseksi. Tällainen täytäntöönpano on merkityksellistä kaikille osapuolille, jotka osallistuvat ammattiaseman määrittämiseen oikein, kuten työntekijälle, työtä välittävälle digitaaliselle alustalle ja työmarkkinajärjestöille. Olettaman toimiminen käytännössä edellyttää, että kolmen kriteerin, jotka osoittavat, että alustatyötä tekevän henkilön katsotaan todennäköisesti olevan työsuhteessa, olisi aina täyttyvä, jotta oletettamaa sovelletaan. Näiden kriteerien tarkoituksena on toimia helposti ymmärrettävinä tekijöinä, jotka osoittavat, että kyseessä on todennäköisesti työsuhde, ja tällä tavoin helpottaa alustatyötä tekevän henkilön mahdollisuuksia käyttää työsuhteen olemassaolosta johtuvia asiaankuuluvia oikeuksia oikeudellisen oletettaman perusteella.
- (25 c) Tämän direktiivin tavoitteena on alustatyöntekijöiden työolojen parantaminen määrittelemällä heidän ammattiasemansa oikein ja varmistamalla siten, että heillä on kaikki unionin lainsäädäntöön, kansalliseen lainsäädäntöön ja työehtosopimukseen perustuvat asiaankuuluvat oikeudet, ja näin ollen oikeudellista oletettamaa olisi sovellettava kaikissa kyseeseen tulevissa hallinnollisissa ja oikeudellisissa menettelyissä, joissa on kyse alustatyötä tekevän henkilön ammattiasemasta. Vaikka tässä direktiivissä ei velvoiteta jäsenvaltioita soveltamaan oikeudellista oletettamaa rikosoikeudellisiin eikä veroihin tai sosiaaliturvaan liittyviin menettelyihin, tämän direktiivin säännökset eivät saisi estää jäsenvaltioita soveltamasta kyseistä oletettamaa kansallisen lainsäädäntönsä nojalla niissä tai muissa hallinnollisissa tai oikeudellisissa menettelyissä tai tunnustamasta sellaisten menettelyjen tuloksia, joissa oletettamaa on sovellettu oikeuksien myöntämiseksi uudelleenluokitelluille työntekijöille muilla oikeudenaloilla.

(26) [...]

(27) [...]

- (28) Alustatyötä tekevän henkilön ja työtä välittävän digitaalisen alustan välinen suhde ei välttämättä täytä työsuhteen edellytyksiä sen määritelmän mukaisesti, joka on vahvistettu kyseisessä jäsenvaltiossa voimassa olevassa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai käytännöissä, unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen, vaikka kriteerit osoittavat alustatyötä tekevän henkilön olevan todennäköisesti työsuhteessa. Jäsenvaltioiden olisi varmistettava, että oikeudellinen oletama voidaan kumota oikeudellisissa tai hallinnollisissa menettelyissä osoittamalla edellä mainitun määritelmän perusteella, että kyseessä ei ole työsuhde. Työtä välittävillä digitaalisilla alustoilla on kattava yleiskuva kaikista suhteen oikeudellista luonnetta määrittävistä tosiseikoista, etenkin algoritmeista, joilla ne hallinnoivat toimintaansa. Sen vuoksi todistustaakan olisi oltava niillä, jos ne väittävät, että kyseinen sopimussuhde ei ole työsuhde. Lisäksi, jos olettaman kohteena oleva alustatyötä tekevä henkilö pyrkii saamaan oikeudellisen olettaman kumottua, työtä välittävältä digitaaliselta alustalta olisi edellytettävä, että se avustaa kyseistä henkilöä etenkin toimittamalla kaikki alustan hallussa olevat, kyseistä henkilöä koskevat asiaankuuluvat tiedot. Vaikka olettama saadaan kumottua oikeudellisessa tai hallinnollisessa menettelyssä, se ei saisi estää olettaman soveltamista myöhemmissä tuomioistuinmenettelyissä tai muutoksenhauissa kansallisen prosessioikeuden mukaisesti.
- (28 a) Oikeudellista olettamaa olisi sovellettava alustatyötä tekevän henkilön käynnistämässä menettelyissä, joissa on kyse ammattiasemasta, mutta jäsenvaltiot voisivat antaa toimivaltaisille kansallisille hallintoviranomaisille, jotka vastaavat asiaa koskevan lainsäädännön noudattamisen todentamisesta tai täytäntöönpanosta, kuten työsuojeluviranomaisille, harkintavallan olla soveltamatta olettamaa, jos ne toimivat omasta aloitteestaan ja jos on ilmeistä, että alustatyötä tekevä henkilö ei ole kyseisessä jäsenvaltiossa voimassa olevassa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai käytännöissä, unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen, määriteltä työntekijä. Kansallinen kehys oikeustapausten määrän vähentämiseksi ja oikeusvarmuuden parantamiseksi on tärkeä.

- (28 b) Jäsenvaltioiden olisi voitava säätää, että työtä välittävien digitaalisten alustojen käynnistämällä oikeudellisilla tai hallinnollisilla menettelyillä, joilla riitautetaan oikeus- tai hallintoviranomaisen oikeudellisen oletaman soveltamisen perusteella tekemä päätös, ei ole lykkäävää vaikutusta.
- (28 c) Oikeusvarmuuden vuoksi oikeudellisella olettamalla ei saisi olla takautuvia oikeusvaikutuksia, jotka edeltävät määräaika, joka tämän direktiivin saattamiselle osaksi kansallista lainsäädäntöä on asetettu, minkä vuoksi oikeudellista olettamaa olisi sovellettava vasta kyseisestä päivästä lähtien myös silloin, kun sopimussuhde on alkanut ennen kyseistä päivää ja se on kyseisenä päivänä edelleen voimassa. Kanteita, jotka liittyvät työsuhteen mahdolliseen olemassaoloon ja siitä johtuviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin kyseistä päivää edeltävänä aikana, olisi siksi arvioitava pelkästään tätä direktiiviä edeltäneen kansallisen lainsäädännön ja unionin lainsäädännön nojalla.
- (28 d) Oikeudellisen olettaman tosiasiallinen täytäntöönpano asianmukaisin toimenpitein, kuten yleisölle tiedottamalla, ohjeita laatimalla sekä säätämällä tehokkaasta valvonnasta ja tarkastuksista, on olennaisen tärkeää oikeusvarmuuden ja läpinäkyvyyden takaamiseksi kaikkien osapuolten kannalta. Näissä toimenpiteissä olisi vältettävä aidosti itsenäisten ammatinharjoittajien uudelleenluokittelu, otettava huomioon startup-yritysten erityinen tilanne ja tuettava yrittäjäpotentiaalia sekä työtä välittävien digitaalisten alustojen kestävä kasvun edellytyksiä unionissa.

(29) Alustatyötä tekeviin henkilöihin sovelletaan alustatyön yhteydessä usein automatisoiduilla seuranta- tai päätöksentekojärjestelmillä tai niiden tukemana tehtyjä päätöksiä. Alustatyötä tekevien henkilöiden suostumusta henkilötietojen käsittelyyn ei aina anneta vapaaehtoisesti, sillä alustatyötä tekevillä henkilöillä ei ole systemaattisesti todellista mahdollisuutta valita tai mahdollisuutta kieltäytyä antamasta suostumusta taikka vetää se takaisin aiheuttamatta haittaa sopimussuhteelleen siitä huolimatta, että suostumus ei ole tarpeen alustatyön tekemiseksi, ja alustatyötä tekevän henkilön ja automatisoituja seuranta- tai päätöksentekojärjestelmiä käyttävän työtä välittävän digitaalisen alustan välillä on epätasapaino. Asetuksessa (EU) 2016/679 vahvistetaan yleiset puitteet luonnollisten henkilöiden suojelulle henkilötietojen käsittelyssä, mutta silti on tarpeen vahvistaa erityiset säännöt, joilla puututaan automatisoiduissa seuranta- tai päätöksentekojärjestelmissä tapahtuvaan henkilötietojen käsittelyyn alustatyön yhteydessä liittyviin huoliin. Erityisesti työtä välittävien digitaalisten alustojen ei pitäisi käsitellä mitään henkilötietoja, jotka koskevat alustatyöntekijän emotionaalista tai psykologista tilaa, tai työntekijän yksityisiin keskusteluihin liittyviä henkilötietoja, eikä henkilötietoja saa kerätä silloin, kun henkilö ei tarjoa alustatyötä tai tee sitä. Tässä direktiivissä käytettyjä henkilötietojen suojaamiseen liittyviä ilmaisuja olisi tulkittava asetuksessa (EU) 2016/679 vahvistettujen määritelmien perusteella.

(30) [...]

(31) [...]

- (32) Tässä direktiivissä säädetään lisäsuojatoimista, jotka koskevat automatisoitujen seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien käyttöä alustatyössä, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta asetuksesta (EU) 2016/679 johtuviin oikeuksiin ja velvollisuuksiin. Työtä välittäviin digitaalisiin alustoihin olisi sovellettava läpinäkyvyyttä koskevia velvoitteita, jotka koskevat automatisoituja seuranta- tai päätöksentekojärjestelmiä, joita käytetään tiedon keräämiseen, työsuoritusten valvontaan tai arviointiin sähköisillä välineillä, sekä automatisoituja päätöksentekojärjestelmiä, joita käytetään sellaisten päätösten tekemiseen tai joiden tukemana tehdään sellaisia päätöksiä, jotka vaikuttavat merkittävästi alustatyötä tekevien henkilöiden työoloihin, muun muassa heidän mahdollisuuteensa saada työtehtäviä, heidän ansioihinsa, terveyteensä ja -turvallisuuteensa, työaikoihinsa, ylenemiseensä ja sopimusasemaansa, mukaan lukien heidän käyttäjätilinsä rajoittaminen tai tilapäinen tai pysyvä sulkeminen. Sen lisäksi, mitä asetuksessa (EU) 2016/679 säädetään, tietoa näistä järjestelmistä olisi annettava myös silloin, kun päätökset eivät perustu pelkästään automatisoituun tietojenkäsittelyyn, jos ne kuitenkin tehdään automatisoitujen järjestelmien tukemana. Olisi myös täsmennettävä, millaista tietoa alustatyötä tekeville henkilöille olisi annettava tällaisista automatisoiduista järjestelmistä sekä missä muodossa ja milloin tiedot olisi annettava. Tiedot automatisoiduista seuranta- tai päätöksentekojärjestelmistä olisi annettava myös alustatyöntekijöiden edustajille sekä kansallisille työvoimaviranomaisille, jotta nämä voivat hoitaa tehtävänsä.
- (33) Tämän tietojen antamista koskevan velvoitteen ei pitäisi edellyttää, että työtä välittävät digitaaliset alustat julkistavat niiden automatisoitujen seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien toimintaa koskevia yksityiskohtaisia tietoja, kuten algoritmeja, tai muuta yksityiskohtaista tietoa, joka sisältää liikesalaisuuksia tai on suojattu teollis- ja tekijänoikeuksien nojalla. Näiden seikkojen huomioon ottaminen ei kuitenkaan saisi johtaa siihen, että kaikkia tässä direktiivissä edellytettyjä tietoja kieltäydytään toimittamasta.
- (34) [...]

- (35) Työtä välittävät digitaaliset alustat hyödyntävät laajasti automatisoituja seuranta- tai päätöksentekojärjestelmiä alustatyötä tekevien henkilöiden hallinnoinnissa. Sähköisillä välineillä tehty seuranta voi olla yksityisyyttä loukkaavaa, ja näillä järjestelmillä tai niiden tukemana tehdyillä päätöksillä, jotka liittyvät esimerkiksi työtehtävien tarjontaan tai saatavuuteen, ansioihin, turvallisuuteen ja terveyteen, työaikaan, koulutuksen saatavuuteen, ylenemiseen tai asemaan organisaatiossa tai sopimusasemaan, on välitön vaikutus alustatyötä tekeviin henkilöihin, jotka eivät välttämättä saa otettua suoraan yhteyttä ihmisesimieheen tai valvojaan. Työtä välittävien digitaalisten alustojen olisi sen vuoksi seurattava ja arvioitava säännöllisesti sellaisten työoloihin liittyvien päätösten vaikutuksia, joita tehdään automatisoiduilla seuranta- tai päätöksentekojärjestelmillä tai niiden tukemana. Työtä välittävien digitaalisten alustojen olisi huolehdittava, että tehtävään on käytettävissä riittävästi henkilöstöresursseja. Henkilöillä, joiden tehtäväksi työtä välittävä digitaalinen alusta on antanut seurannan, olisi oltava tarvittava pätevyys, koulutus ja valtuudet kyseisen tehtävän hoitamiseen ja erityisesti oikeus peruuttaa automatisoituja päätöksiä. Heitä olisi suojeltava irtisanomiselta, kurinpitomenettelyltä tai muulta epäsuotuisalta kohtelulta tehtäviensä suorittamisen perusteella. Asetuksen (EU) 2016/679 mukaisten velvoitteiden lisäksi tässä direktiivissä säädetään erillisistä velvoitteista, joita sovelletaan alustatyön yhteydessä.
- (36) Asetuksessa (EU) 2016/679 edellytetään, että rekisterinpitäjän on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet rekisteröidyn oikeuksien ja vapauksien sekä oikeutettujen etujen suojaamiseksi tilanteissa, joissa rekisteröityä koskeva päätös perustuu pelkästään automaattiseen käsittelyyn. Kyseisen säännöksen mukaan rekisteröidyllä on vähintään oikeus vaatia, että tiedot käsittelee rekisterinpitäjän puolesta luonnollinen henkilö, sekä oikeus esittää kantansa ja riitauttaa päätös.

- (37) Tässä direktiivissä säädetään asetuksen 2016/679 lisäksi algoritmijohtamista alustatyössä koskevista säännöistä. Alustatyötä tekevillä henkilöillä olisi oltava oikeus saada työtä välittävältä digitaaliselta alustalta selvitys automatisoiduilla järjestelmillä tai niiden tukemana tehdyistä tai tekemättä jätetyistä päätöksistä, jotka vaikuttavat heihin merkittävästi. Tätä varten työtä välittävän digitaalisen alustan olisi tarjottava alustatyötä tekeville henkilöille mahdollisuus keskustella työtä välittävän digitaalisen alustan yhteyshenkilön kanssa ja saada selkoa päätökseen johtaneista tosiseikoista, olosuhteista ja syistä. Lisäksi jos työtä välittävä digitaalinen alusta rajoittaa tai sulkee tilapäisesti tai pysyvästi alustatyötä tekevän henkilön käyttäjätilin, kieltäytyy maksamasta korvausta kyseisen henkilön tekemästä työstä tai vaikuttaa alustatyöntekijän sopimusasemaan, työtä välittävän digitaalisen alustan olisi annettava alustatyötä tekevälle henkilölle kirjallinen ilmoitus, jossa esitetään perusteet kyseiselle päätökselle, sillä tällaisilla päätöksillä on todennäköisesti erityisen merkittäviä kielteisiä vaikutuksia alustatyötä tekeviin henkilöihin ja etenkin heidän ansaitsemismahdollisuuksiinsa. Jos saatu selvitys tai saadut perustelut eivät ole tyydyttäviä tai jos alustatyötä tekevät henkilöt katsovat oikeuksiaan loukatun heihin merkittävästi vaikuttavalla päätöksellä, heillä olisi myös oltava oikeus pyytää työtä välittävää digitaalista alustaa tarkistamaan päätöstään ja saada perusteltu vastaus ilman aiheetonta viivytyä. Silloin kun tällaisilla päätöksillä loukataan kyseisten henkilöiden oikeuksia, kuten työntekijöiden oikeuksia, oikeutta syrjimättömyyteen tai heidän henkilötietojensa suojaa, työtä välittävän digitaalisen alustan olisi oikaistava tällaiset päätökset ilman aiheetonta viivytyä tai, jos oikaiseminen ei ole mahdollista, tarjottava korvaus aiheutuneesta vahingosta sekä toteutettava tarvittavat toimet vastaavien päätösten välttämiseksi tulevaisuudessa.

- (38) Neuvoston direktiivissä 89/391/ETY²³ säädetään toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä, muun muassa työnantajien velvoitteesta minimoida riskit ja arvioida työterveyteen ja -turvallisuuteen kohdistuvia riskejä. Koska automatisoiduilla seuranta- tai päätöksentekojärjestelmillä voi olla merkittävä vaikutus alustatyöntekijöiden fyysiseen terveyteen ja mielenterveyteen, työtä välittävien digitaalisten alustojen olisi arvioitava näitä riskejä ja sitä, ovatko järjestelmien suojaustoimet riittäviä näiden riskien torjumiseksi, sekä toteutettava asianmukaisia ennaltaehkäiseviä ja suojaavia toimenpiteitä. Niiden olisi vältettävä sitä, että tällaisten järjestelmien käyttö aiheuttaa työntekijöille kohtuutonta painetta tai vaarantaa heidän terveytensä. Näiden säännösten tehokkuuden lisäämiseksi työtä välittävien digitaalisten alustojen olisi asetettava riskinarviointinsa ja korjaavia toimenpiteitä koskeva arvio alustatyöntekijöiden, heidän edustajiensa ja toimivaltaisten viranomaisten saataville.
- (39) Koska automatisoitujen seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien käyttöönotolla työtä välittävissä digitaalisissa alustoissa tai merkittävillä muutoksilla niiden käyttötavoissa on välittömiä vaikutuksia alustatyöntekijöiden työn organisointiin ja yksilökohtaisiin työoloihin, on tärkeää varmistaa, että alustatyöntekijöiden edustajat, ja jos tällaisia edustajia ei ole, alustatyöntekijät voivat suoraan käyttää tiedotusta ja kuulemista koskevia, erityisesti direktiivin 2002/14/EY nojalla säädettyjä oikeuksia ja velvollisuuksia. Lisätoimenpiteet ovat tarpeen sen varmistamiseksi, että työtä välittävät digitaaliset alustat tiedottavat alustatyöntekijöille tai heidän edustajilleen sekä kuulevat näitä asianmukaisella tasolla ennen kuin tällaisia päätöksiä tehdään ja, koska algoritmijohtamisjärjestelmät ovat teknisesti monimutkaisia, tarvittaessa alustatyöntekijöiden tai heidän edustajiensa yhteisesti valitseman asiantuntijan avustuksella. Tämä direktiivi ei vaikuta direktiivin 2002/14/EY sisältämiin tiedotus- ja kuulemistoimenpiteisiin.

²³ Neuvoston direktiivi 89/391/ETY, annettu 12 päivänä kesäkuuta 1989, toimenpiteistä työntekijöiden turvallisuuden ja terveyden parantamisen edistämiseksi työssä (EYVL L 183, 29.6.1989, s. 1).

- (40) Merkittävän osuuden alustatyötä tekevistä henkilöistä muodostavat henkilöt, joilla ei ole työsuhdetta. Työtä välittävien digitaalisten alustojen käyttämät automatisoidut seuranta- tai päätöksentekojärjestelmät vaikuttavat heidän henkilötietojensa suojaamiseen ja ansiomahdollisuuksiinsa samalla tavoin kuin alustatyöntekijöilläkin. Sen vuoksi alustatyötä tekeviin henkilöihin, joilla ei ole työsuhdetta, olisi myös sovellettava tässä direktiivissä säädettyjä oikeuksia, jotka koskevat luonnollisten henkilöiden suojelua henkilötietojen käsittelyssä algoritmijohtamisen yhteydessä eli automatisoitujen seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien läpinäkyvyyttä, henkilötietojen käsittelyn tai keräämisen rajoittamista sekä sitä, että merkittävien päätösten seurannan ja arvioinnin on oltava ihmisen suorittamaa. Heihin ei pitäisi soveltaa työterveyteen ja -turvallisuuteen liittyviä oikeuksia tai alustatyöntekijöiden tai heidän edustajiensa oikeutta saada tietoa ja tulla kuulluksi, sillä nämä oikeudet koskevat unionin oikeuden nojalla nimenomaan työntekijöitä. Asetuksessa (EU) 2019/1150 säädetään oikeudenmukaisuutta ja avoimuutta koskevista suojakeinoista alustatyötä tekeville itsenäisille ammatinharjoittajille edellyttäen, että heitä pidetään kyseisessä asetuksessa tarkoitettuina yrityskäyttäjinä. Siltä osin, kuin kyse on ihmisen suorittamasta merkittävien päätösten arvioinnista, asetuksen (EU) 2019/1150 erityissäännösten olisi oltava ensisijaisia yrityskäyttäjien osalta.
- (41) Sen varmistamiseksi, että työtä välittävät digitaaliset alustat noudattavat työlainsäädäntöä ja aiheesta annettuja määräyksiä etenkin jos ne ovat sijoittautuneet toiseen maahan kuin siihen jäsenvaltioon, jossa alustatyöntekijä tekee työtä, työtä välittävien digitaalisten alustojen olisi ilmoitettava alustatyöntekijöiden tekemä työ toimivaltaisille viranomaisille siinä jäsenvaltiossa, jossa työ tehdään. Tämän velvoitteen ei olisi korvattava muilla unionin säädöksillä säädettyjä ilmoittamista tai tiedoksiantoa koskevia velvoitteita.

- (42) Tieto työtä välittävien digitaalisten alustojen kautta alustatyötä tekevien henkilöiden lukumäärästä, sopimus- tai ammattiasemasta ja näihin sopimussuhteisiin sovellettavista yleisistä ehdoista on olennaisen tärkeää sen tukemiseksi, että asiaa käsittelevät viranomaiset pystyvät määrittämään oikein alustatyötä tekevien henkilöiden ammattiaseman ja varmistamaan oikeudellisten velvoitteiden noudattamisen, ja että alustatyöntekijöiden edustajat kykenevät hoitamaan edustuksellisia tehtäviään, minkä vuoksi näiden tietojen olisi oltava mainittujen tahojen saatavilla. Näillä viranomaisilla ja edustajilla olisi oltava myös oikeus pyytää työtä välittäviltä digitaalisilta alustoilta lisäselvityksiä ja tarkempia yksityiskohtia toimitetuista tiedoista.
- (43) Unionin sosiaalialan säännösten täytäntöönpanon valvontaa varten on laadittu laaja säännösten järjestelmä, ja sen osia olisi sovellettava tässä direktiivissä sen varmistamiseksi, että työntekijöillä on oikeus tehokkaaseen ja puolueettomaan riitojenratkaisuun ja muutoksenhakuun, myös korvaukseen aiheutuneesta haitasta. Erityisesti tehokasta oikeussuojaa koskeva perusluonteinen oikeus huomioon ottaen alustatyötä tekevien henkilöiden olisi saatava tällainen suoja myös työ- tai muun sopimussuhteen suhteen päättymisen jälkeen, kun päättymisellä väitetään loukattavan tämän direktiivin mukaisia oikeuksia.
- (44) Alustatyötä tekevien henkilöiden edustajien olisi voitava edustaa kansallisen lainsäädännön tai käytäntöjen mukaisesti yhtä tai useampaa alustatyötä tekevää henkilöä missä tahansa oikeudellisessa tai hallinnollisessa menettelyssä tästä direktiivistä johtuvien oikeuksien tai velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi. Kanteita nostamalla useiden alustatyötä tekevien henkilöiden puolesta tai heidän tukemisellaan voidaan tehdä mahdolliseksi menettely, johon ei olisi muuten ryhdytty menettelyllisten tai taloudellisten esteiden tai vastatoimien pelon vuoksi.

- (45) Alustatyölle on ominaista, ettei ole olemassa yhteistä työpaikkaa, jossa työntekijät voivat tutustua toisiinsa sekä keskustella keskenään ja edustajiensa kanssa, myös puolustaakseen etujaan työtä välittävään digitaaliseen alustaan nähden. Sen vuoksi on tarpeen perustaa digitaalisia viestintäkanavia, jotka myötäilevät työn organisointia työtä välittävissä digitaalisissa alustoissa ja joiden välityksellä alustatyötä tekevät henkilöt voivat keskustella keskenään ja joiden kautta alustatyöntekijöiden edustajat voivat ottaa heihin yhteyttä. Työtä välittävien digitaalisten alustojen olisi perustettava tällaiset viestintäkanavat oman digitaalisen infrastruktuurinsa sisään tai käyttäen muita yhtä tehokkaita keinoja, mutta noudatettava tässä henkilötietojen suojaa, eikä niiden pitäisi päästä näkemään tai seuraamaan näitä keskusteluja.
- (46) Hallinnollisissa tai oikeudellisissa menettelyissä, jotka koskevat alustatyötä tekevien henkilöiden ammattiaseman määrittämistä oikein, tieto työn organisointiin liittyvistä tekijöistä, jonka perusteella ammattiasema määritetään, ja etenkin tieto siitä, käyttääkö työtä välittävä digitaalinen alusta määräysvaltaa työn tekemisen tiettyihin osatekijöihin, saattaa olla työtä välittävän digitaalisen alustan hallussa, eivätkä alustatyötä tekevien henkilöiden tai toimivaltaisten viranomaisten helposti saatavilla. Kansallisten tuomioistuinten tai toimivaltaisten viranomaisten olisi sen vuoksi voitava määrätä työtä välittävä digitaalinen alusta luovuttamaan kaikki sen hallussa olevat merkitykselliset todisteet, mukaan lukien luottamukselliset tiedot, kunhan tällaisten tietojen suojaamiseksi toteutetaan tehokkaita toimenpiteitä.
- (47) Koska tässä direktiivissä säädetään asetuksen (EU) 2016/679 lisäksi alustatyötä koskevista säännöistä, joiden tarkoituksena on varmistaa alustatyötä tekevien henkilöiden henkilötietojen suojaaminen, asetuksessa (EU) 2016/679 tarkoitetuilla kansallisilla valvontaviranomaisilla olisi oltava toimivalta valvoa näiden suojakeinojen soveltamista. Asetuksen (EU) 2016/679 menettelykehystä olisi sovellettava tämän direktiivin täydentävien sääntöjen täytäntöönpanoon etenkin valvonnan, yhteistyö- ja yhdenmukaisuusmekanismien, oikeussuojakeinojen, vastuun ja seuraamusten osalta, mukaan lukien toimivalta määrätä hallinnollisia sakkoja enintään kyseisessä asetuksessa tarkoitettuun määrään asti.

- (48) Alustatyössä käytettyihin automatisoituihin seuranta- tai päätöksentekojärjestelmiin liittyy alustatyötä tekevien henkilöiden henkilötietojen käsittelyä, ja ne vaikuttavat heidän joukossaan olevien alustatyöntekijöiden työoloihin ja oikeuksiin, minkä vuoksi niihin liittyy tietosuojalainsäädäntöä sekä siihen liittyviä lainsäädännön aloihin, kuten työlainsäädäntöä, koskevia kysymyksiä. Tietosuojavalvontaviranomaisten ja muiden toimivaltaisten viranomaisten olisi sen vuoksi tehtävä yhteistyötä tämän direktiivin täytäntöönpanossa esimerkiksi vaihtamalla keskenään asiaa koskevia tietoja, sanotun kuitenkin vaikuttamatta tietosuojavalvontaviranomaisten riippumattomuuteen.
- (48 a) Jotta tämän direktiivin tarjoama suoja olisi tehokas, on tärkeää suojata alustatyötä tekevät henkilöt, jotka käyttävät tämän direktiivin mukaisia oikeuksiaan, irtisanomiselta alustatyöntekijöiden osalta tai sopimuksen purkamiselta itsenäisten ammatinharjoittajien osalta taikka muilta vastaavilta toimenpiteiltä.
- (49) Jäsenvaltiot eivät voi riittävällä tavalla saavuttaa tämän direktiivin tavoitetta eli parantaa työoloja alustatyössä, vaan tavoite voidaan yhteisten vähimmäisvaatimusten vahvistamistarpeen vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä direktiivissä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen tämän tavoitteen saavuttamiseksi.

- (50) Tässä direktiivissä säädetään vähimmäisvaatimuksista, joten sillä ei puututa jäsenvaltioiden oikeuteen ottaa käyttöön ja pitää voimassa alustatyötä tekevien henkilöiden kannalta suotuisampia säännöksiä. Voimassa olevan säädöskehyksen nojalla kertyneitä oikeuksia olisi sovellettava edelleen, erityisesti työsuhteen olemassaolon selvittämiseen tähtäävien mekanismien osalta, ellei tällä direktiivillä oteta käyttöön suotuisampia säännöksiä. Tämän direktiivin täytäntöönpanoa ei voida käyttää heikentämään nykyisiä oikeuksia, jotka vahvistetaan voimassa olevassa tätä alaa koskevassa unionin oikeudessa tai kansallisessa lainsäädännössä, eikä sitä voida pitää pätevänä perusteena heikentää työntekijöiden suojan yleistä tasoa tämän direktiivin soveltamisalalla.
- (50 a) Työmarkkinaosapuolten itsenäisyyttä on kunnioitettava. Työmarkkinaosapuolten olisi sen vuoksi voitava katsoa, että alustatyöntekijöiden työoloihin liittyvissä erityistilanteissa eri säännökset ovat tämän direktiivin tarkoituksen kannalta asianmukaisempia kuin tietyt tässä direktiivissä vahvistetut vaatimukset. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi voitava sallia, että työmarkkinaosapuolet pitävät voimassa, neuvottelevat, tekevät ja panevat täytäntöön tietyistä kyseisten artikloiden säännöksistä poikkeavia työehtosopimuksia, varmistaen kuitenkin alustatyöntekijöiden yleisen suojelun.
- (51) Jäsenvaltioiden olisi tätä direktiiviä täytäntöönpanessa vältettävä säätämästä sellaisia hallinnollisia, rahoituksellisia ja oikeudellisia rajoituksia, jotka vaikeuttaisivat mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten perustamista ja kehittämistä. Jäsenvaltioiden olisi arvioitava täytäntöönpanotoimiensa vaikutusta startup-yrityksiin sekä pieniin ja keskisuuriin yrityksiin sen varmistamiseksi, etteivät niihin kohdistuvat vaikutukset ole kohtuuttomia, ja kiinnitettävä erityistä huomiota mikroyrityksiin ja hallinnolliseen rasitteeseen. Jäsenvaltioiden olisi myös julkaistava tällaisten arviointien tulokset.

- (52) Jäsenvaltiot voivat antaa tämän direktiivin täytäntöönpanon työmarkkinaosapuolten tehtäväksi näiden yhteisestä pyynnöstä ja sillä edellytyksellä, että jäsenvaltiot toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että ne voivat jatkuvasti turvata tällä direktiivillä tavoiteltujen tulosten saavuttamisen. Niiden olisi myös toteutettava kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti asianmukaisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan työmarkkinaosapuolten tehokas osallistuminen sekä edistetään ja tehostetaan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua tämän direktiivin säännösten täytäntöönpanemiseksi.
- (53) Jäsenvaltiot ovat selittävistä asiakirjoista 28 päivänä syyskuuta 2011 annetun jäsenvaltioiden ja komission yhteisen poliittisen lausuman²⁴ mukaisesti sitoutuneet perustelluissa tapauksissa liittämään ilmoitukseen toimenpiteistä, jotka koskevat direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä, yhden tai useamman asiakirjan, joista käy ilmi direktiivin osien ja kansallisen lainsäädännön osaksi saattamiseen tarkoitettujen välineiden vastaavien osien suhde. Tämän direktiivin osalta lainsäätäjää pitää tällaisten asiakirjojen toimittamista perusteltuna.
- (54) Euroopan tietosuojavaltuutettua on kuultu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2018/1725²⁵ 42 artiklan 1 kohdan mukaisesti, ja hän antoi lausuntonsa 2. helmikuuta 2022²⁶,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN DIREKTIIVIN:

²⁴ EUVL C 369, 17.12.2011, s. 14.

²⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2018/1725, annettu 23 päivänä lokakuuta 2018, luonnollisten henkilöiden suojelusta unionin toimielinten, elinten ja laitosten suorittamassa henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta sekä asetuksen (EY) N:o 45/2001 ja päätöksen N:o 1247/2002/EY kumoamisesta (EUVL L 295, 21.11.2018, s. 39).

²⁶ Asiak. 5966/22.

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla

Kohde ja soveltamisala

1. Tämän direktiivin tarkoituksena on parantaa alustatyöntekijöiden työoloja ja alustatyötä tekevien henkilöiden suojelua, kun heidän henkilötietojaan käsitellään automatisoiduissa seuranta- tai päätöksentekojärjestelmissä.
 - 1 a. Tähän pyritään
 - ottamalla käyttöön toimenpiteitä, joilla helpotetaan alustatyötä tekevien henkilöiden ammattiaseman määrittämistä oikein;
 - parantamalla automatisoitujen seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien käytön läpinäkyvyyttä, oikeudenmukaisuutta ja vastuuvollisuutta alustatyötä tekevien henkilöiden suhteen; sekä
 - parantamalla alustatyön läpinäkyvyyttä, myös rajatylittävissä tilanteissa.
 2. [...]
3. Tätä direktiiviä sovelletaan unionissa alustatyötä tekeviin henkilöihin, työtä välittäviin digitaalisiin alustoihin, joilla organisoidaan unionissa tehtävää alustatyötä, riippumatta alustojen sijoittautumispaikasta ja muutoin sovellettavasta lainsäädännöstä.
4. Muiden kuin alustatyöntekijöitä edustavien alustatyötä tekevien henkilöiden edustajien osalta tätä direktiiviä sovelletaan vain siinä määrin kuin alustatyötä tekevien henkilöiden edustuksesta säädetään kansallisessa lainsäädännössä tai käytännöissä.

2 artikla

Määritelmät

1. Tässä direktiivissä tarkoitetaan:
 - 1) 'työtä välittävällä digitaalisella alustalla' mitä tahansa luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka tarjoaa palvelua, joka täyttää kaikki seuraavat vaatimukset:
 - a) palvelu tarjotaan ainakin osittain etäpalveluna sähköisillä välineillä, kuten verkkosivustolla tai mobiilisovelluksella;
 - b) palvelu tarjotaan palvelun vastaanottajan pyynnöstä;
 - c) palveluun kuuluu välttämättömänä ja olennaisena osana yksityishenkilöiden maksua vastaan tekemän työn organisointi riippumatta siitä, tehdäänkö työ verkossa vai jossain tietyssä paikassa;
 - d) siihen liittyy automatisoitujen seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien käyttö;
 - 2) 'alustatyöllä' työtä välittävän digitaalisen alustan välityksellä organisoitua työtä, jota yksityishenkilö tekee unionissa työtä välittävän digitaalisen alustan ja yksityishenkilön tai välittäjän välisen sopimussuhteen perusteella riippumatta siitä, onko yksityishenkilön tai välittäjän ja palvelun vastaanottajan välillä sopimussuhdetta;

- 3) 'alustatyötä tekevällä henkilöllä' alustatyötä tekevää yksityishenkilöä riippumatta sopimussuhteen luonteesta tai siitä, miten osapuolet nimittävät suhdetta;
- 4) 'alustatyöntekijällä' alustatyötä tekevää yksityishenkilöä, jolla on työsopimus tai jolla katsotaan olevan työsuhde, kuten jäsenvaltioissa voimassa olevassa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai käytännöissä on määritelty, unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen;
 - 4 a) 'välittäjällä' luonnollista henkilöä tai oikeushenkilöä, joka luo sopimussuhteen, mukaan lukien alihankinnalla, alustatyötä tekevän henkilön tai työtä välittävän digitaalisen alustan kanssa tarjotakseen alustatyötä kyseisen työtä välittävän digitaalisen alustan kautta;
 - 4 b) 'ehdoilla' nimestä tai muodosta riippumatta mitä tahansa sellaista ehtoa tai eritelmaa, jolla säännellään työtä välittävän digitaalisen alustan ja alustatyötä tekevän henkilön välistä sopimussuhdetta ja jotka työtä välittävä digitaalinen alusta määrittää yksipuolisesti;
- 5) [...]
- 6) [...]
- 6 a) 'automatisoiduilla seurantajärjestelmillä' järjestelmiä, joita käytetään henkilötietojen keräämiseen alustatyötä tekevistä henkilöistä tai heidän työsuoritustensa valvontaan tai arviointiin sähköisillä välineillä;

6 b) 'automatisoiduilla päätöksentekojärjestelmillä' järjestelmiä, joita käytetään sellaisten päätösten tekemiseen tai joiden tukemana tehdään sellaisia päätöksiä, jotka vaikuttavat merkittävästi alustatyötä tekeviin henkilöihin, etenkin työtehtävien tarjontaan tai saatavuuteen, ansioihin, terveyteen ja -turvallisuuteen, työaikoihin, koulutuksen saatavuuteen ja sopimusasemaan, mukaan lukien käyttäjätilin rajoittaminen tai tilapäinen tai pysyvä sulkeminen.

2. Edellä 1 kohdan 1 alakohdassa vahvistettuun työtä välittävien digitaalisten alustojen määritelmään eivät kuulu sellaisten palvelujen tarjoajat, joissa ensisijaisena tarkoituksena on omaisuuden hyödyntäminen tai jakaminen tai tavaroiden tai palvelujen jälleenmyynti.

2 a artikla

Välittäjät

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että välittäjien käyttäminen ei johda alustatyötä tekevien henkilöiden tämän direktiivin mukaisen suojan heikentymiseen.

II LUKU

AMMATTIASEMA

3 artikla

Ammattiaseman määrittäminen oikein

1. Jäsenvaltioilla on oltava käytössään asianmukaiset menettelyt, joilla ne todentavat ja varmistavat alustatyötä tekevien henkilöiden ammattiaseman määrittämisen oikein ja vahvistavat jäsenvaltioissa voimassa olevassa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai käytännöissä, unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen, määritellyn työsuhteen olemassaolon sekä varmistavat, että alustatyöntekijöillä on asianomaiseen työsuhteeseen liittyvät oikeudet.
2. Työsuhteen olemassaolon määrittämisen on perustuttava ensisijaisesti työn varsinaiseen tekemiseen liittyviin tosiseikkoihin ja ottaen huomioon automatisoitujen seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien käyttö alustatyön organisoinnissa, riippumatta siitä, miten suhde on luokiteltu osapuolten kesken mahdollisesti sovitussa sopimusjärjestelyissä. Jos työsuhteen olemassaolo todetaan tosiseikkojen perusteella, työnantajan velvoitteista vastaava osapuoli on yksilöitävä selkeästi kansallisten oikeusjärjestelmien mukaisesti.

4 artikla

Oikeudellinen oletama

1. Jollei jäsenvaltio säädä suotuisammista säännöksistä 20 artiklan mukaisesti, työtä välittävän digitaalisen alustan ja alustatyötä kyseisen alustan välityksellä tekevän henkilön välinen suhde on oikeudellisesti oletettava työsuhteeksi, jos työtä välittävällä digitaalisella alustalla on määräysvaltaa työn tekemiseen tai se ohjaa sitä.

Sovellettaessa edellä olevaa alakohtaa ohjauksen tai määräysvallan katsotaan tarkoittavan, että vähintään kolme alla olevista kriteereistä täyttyy joko sovellettavien ehtojen tai käytännön perusteella:

- a) työtä välittävä digitaalinen alusta määrittää työstä maksettavan korvauksen tason ylärajan;
- b) työtä välittävä digitaalinen alusta edellyttää alustatyötä tekevän henkilön noudattavan ulkoista olemusta, käyttäytymistä palvelun vastaanottajaa kohtaan tai työn suorittamista koskevia erityissääntöjä;
- c) työtä välittävä digitaalinen alusta valvoo työn tekemistä, myös sähköisillä välineillä;
- d) työtä välittävä digitaalinen alusta rajoittaa työn organisointivapautta, myös seuraamusten avulla, rajoittamalla vapautta valita työajat tai poissaolojaksot;
- d a) työtä välittävä digitaalinen alusta rajoittaa työn organisointivapautta, myös seuraamusten avulla, rajoittamalla vapautta hyväksyä tai hylätä työtehtäviä;
- d b) työtä välittävä digitaalinen alusta rajoittaa työn organisointivapautta, myös seuraamusten avulla, rajoittamalla vapautta käyttää alihankkijoita tai sijaisia;
- e) työtä välittävä digitaalinen alusta rajoittaa mahdollisuutta asiakaskunnan hankkimiseen tai työn tekemiseen ulkopuolisille tahoille.

- 1 a. Tässä artiklassa ja 4 a artiklassa vahvistetut säännöt eivät vaikuta tuomioistuinten ja toimivaltaisten viranomaisten harkintavaltaan selvittää, onko kyseessä työsuhde sellaisena kuin se on määritelty kyseessä olevan jäsenvaltion kansallisessa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai käytännössä, unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen, riippumatta siitä, kuinka monta kriteeriä täyttyy.

2. [...]
3. [...]
4. [...]

4 a artikla

Olettaman soveltaminen ja kumoaminen

1. Oikeudellista olettamaa sovelletaan kaikissa kyseeseen tulevissa hallinnollisissa tai oikeudellisissa menettelyissä, joissa on kyse alustatyötä tekevän henkilön ammattiaseman määrittämisestä oikein.

Oikeudellista olettamaa ei sovelleta rikosoikeudellisiin eikä veroihin tai sosiaaliturvaan liittyviin menettelyihin. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin soveltaa oikeudellista olettamaa näissä menettelyissä kansallisen lainsäädäntönsä nojalla.

2. Jäsenvaltiot voivat antaa toimivaltaisille kansallisille hallintoviranomaisille harkintavallan olla soveltamatta olettamaa, jos
 - a) viranomaiset todentavat asiaa koskevan lainsäädännön noudattamista tai panevat sitä täytäntöön omasta aloitteestaan ja
 - b) on ilmeistä, että alustatyötä tekevä henkilö ei ole alustatyöntekijä.

3. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikilla osapuolilla on mahdollisuus saada oikeudellinen olettama kumottua menettelyissä, joissa olettaa sovelletaan.

Tätä varten:

- a) jos työtä välittävä digitaalinen alusta väittää, että kyseinen sopimussuhde ei ole kyseisessä jäsenvaltiossa voimassa olevassa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai käytännöissä, unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen, määritelty työsuhde, todistustaakka asiassa on kyseisellä työtä välittävällä digitaalisella alustalla;
 - b) jos alustatyötä tekevä henkilö väittää, että kyseinen sopimussuhde ei ole kyseisessä jäsenvaltiossa voimassa olevassa lainsäädännössä, työehtosopimuksissa tai käytännöissä, unionin tuomioistuimen oikeuskäytäntö huomioon ottaen, määritelty työsuhde, työtä välittävältä digitaaliselta alustalta on edellytettävä, että tämä avustaa menettelyn asianmukaisessa ratkaisemisessa erityisesti toimittamalla kaikki hallussaan olevat merkitykselliset tiedot.
4. Kun on kyse sopimussuhteista, jotka ovat alkaneet ennen 21 artiklan 1 kohdassa säädettyä päivää ja jotka ovat kyseisenä päivänä edelleen voimassa, 4 artiklassa tarkoitettua oikeudellista olettaa sovelletaan ainoastaan kyseisestä päivästä alkavaan ajanjaksoon.
5. Jos työtä välittävä digitaalinen alusta riitauttaa oikeudellisen olettan soveltamisen perusteella tehdyn hallinnollisen tai oikeudellisen päätöksen alustatyötä tekevän henkilön ammattiaseman määrittämisestä, jäsenvaltiot voivat säätää, että tällä menettelyllä ei ole lykkäävää vaikutusta asianomaiseen päätökseen.

4 b artikla

Tukitoimenpiteiden puitteet

Jäsenvaltioiden on määriteltävä tukitoimenpiteiden puitteet varmistaakseen 4 artiklassa tarkoitetun oikeudellisen olettan tosiasiallinen täytäntöönpanon. Niiden on erityisesti

- a) varmistettava, että oikeudellisen olettan soveltamista koskevat tiedot asetetaan julkisesti saataville selkeällä, kattavalla ja helposti saatavilla olevalla tavalla;
- b) laadittava ohjeita työtä välittävälle digitaalisille alustoille, alustatyötä tekeville henkilöille ja työmarkkinaosapuolille, jotta nämä ymmärtävät oikeudellisen olettan ja ottavat sen käyttöön, sen kumoaminen mukaan lukien;
- c) laadittava kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti ohjeita toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, jotta ne voivat ennakoivasti kohdentaa toimintansa sääntöjä rikkoviin työtä välittäviin digitaalisiin alustoihin;
- d) säädettävä kansallisen lainsäädännön tai käytännön mukaisesti kansallisten viranomaisten suorittamasta tehokkaasta valvonnasta ja tarkastuksista, mutta varmistettava kuitenkin, että tällainen valvonta ja tarkastukset ovat oikeasuhteisia ja syrjimättömiä.

5 artikla

[...]

III LUKU

JOHTAMINEN AUTOMATISOITUJEN SEURANTA- TAI PÄÄTÖKSENTEKOJÄRJESTELMIEN AVULLA

5 a artikla

Rajoitukset henkilötietojen käsittelyssä automatisoiduissa seuranta- tai päätöksentekojärjestelmissä

1. Työtä välittävät digitaaliset alustat eivät saa automatisoiduissa seuranta- tai päätöksentekojärjestelmissä
 - a) käsitellä mitään henkilötietoja, jotka koskevat alustatyötä tekevän henkilön emotionaalista tai psykologista tilaa;
 - b) käsitellä mitään henkilötietoja, jotka liittyvät yksityisiin keskusteluihin, mukaan lukien keskustelut alustatyöntekijöiden edustajien kanssa;
 - c) kerätä mitään henkilötietoja silloin kun alustatyötä tekevä henkilö ei tarjoa alustatyötä tai tee sitä.

6 artikla

Automatisoitujen seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien läpinäkyvyys

1. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että työtä välittävät digitaaliset alustat antavat alustatyötä tekeville henkilöille tietoa automatisoitujen seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien käytöstä.

Tämä tieto koskee

- a) automatisoitujen seurantajärjestelmien osalta:
 - i) sitä, että tällaisia järjestelmiä on käytössä tai että niitä ollaan ottamassa käyttöön;
 - ii) tällaisilla järjestelmillä valvottujen tai arvioitujen toimien luokkia tai niiden toimien luokkia, joista kerätään tietoa, mukaan lukien palvelun vastaanottajan tekemät arvioinnit;

- b) automatisoitujen päätöksentekojärjestelmien osalta:
- i) sitä, että tällaisia järjestelmiä on käytössä tai että niitä ollaan ottamassa käyttöön;
 - ii) tällaisilla järjestelmillä tai niiden tukemana tehtyjen päätösten luokkia;
 - iii) tärkeimpiä parametreja, jotka näissä järjestelmissä otetaan huomioon, ja näiden tärkeimpien parametrien suhteellista merkitystä automatisoidussa päätöksenteossa, mukaan lukien tapa, jolla alustatyötä tekevän henkilön henkilötiedot tai käytös vaikuttavat päätöksiin;
 - iv) perusteita päätöksille rajoittaa tai sulkea tilapäisesti tai pysyvästi alustatyötä tekevän henkilön käyttäjätili tai kieltäytyä maksamasta hänen tekemästään työstä, sekä päätöksille, jotka koskevat hänen sopimusasemaansa, tai muille päätöksille, joilla on vastaavia vaikutuksia.
3. Työtä välittävien digitaalisten alustojen on annettava 1 kohdassa tarkoitetut tiedot kirjallisena asiakirjana, joka voi olla sähköisessä muodossa. Niiden on toimitettava nämä tiedot viimeistään ensimmäisenä työpäivänä ja tietojen muuttuessa merkittävästi sekä aina alustatyötä tekevän henkilön pyynnöstä. Tiedot on esitettävä tiiviissä, avoimessa, ymmärrettävässä ja helposti saatavilla olevassa muodossa käyttämällä selkeää ja yksinkertaista kieltä.
4. Työtä välittävien digitaalisten alustojen on asetettava 1 kohdassa tarkoitetut tiedot myös alustatyöntekijöiden edustajien saataville. Niiden on myös pyynnöstä asetettava nämä tiedot toimivaltaisten kansallisten viranomaisten saataville.
5. [...]

Ihmisen suorittama automatisoitujen järjestelmien seuranta

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että työtä välittävät digitaaliset alustat seuraavat ja arvioivat säännöllisesti automatisoiduilla seuranta- tai päätöksentekojärjestelmillä tai niiden tukemana tehtyjen yksittäisten päätösten vaikutusta alustatyötä tekeviin henkilöihin.
2. [...]
3. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että työtä välittävät digitaaliset alustat huolehtivat, että niillä on riittävät henkilöstöresurssit automatisoiduilla seuranta- tai päätöksentekojärjestelmillä tai niiden tukemana tehtyjen yksittäisten päätösten vaikutusten seurantaan ja arviointiin. Henkilöillä, joiden tehtäväksi työtä välittävä digitaalinen alusta on antanut seurannan ja arvioinnin, on oltava tarvittava pätevyys, koulutus ja valtuudet kyseisen tehtävän hoitamiseen, myös automaattisesti tehtyjen päätösten hylkäämiseen. Heitä on suojeltava irtisanomiselta tai sitä vastaavalta toimenpiteeltä, kurinpitomenettelyltä tai muulta epäsuotuisalta kohtelulta tehtäviensä suorittamisen perusteella.
4. Tiedot 1 kohdan mukaisesta arvioinnista on asetettava alustatyötä tekevien henkilöiden ja alustatyöntekijöiden edustajien saataville. Niiden on myös asetettava nämä tiedot toimivaltaisten kansallisten viranomaisten saataville niiden pyynnöstä.

Ihmisen suorittama merkittävien päätösten arviointi

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että alustatyötä tekeville henkilöillä on oikeus saada työtä välittävältä digitaaliselta alustalta ilman aiheetonta viivytystä selvitys kaikista automatisoiduilla päätöksentekojärjestelmillä tai niiden tukemana tehdyistä päätöksistä, jotka vaikuttavat heihin merkittävästi. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että työtä välittävät digitaaliset alustat tarjoavat alustatyötä tekeville henkilöille mahdollisuuden ottaa yhteyttä työtä välittävän digitaalisen alustan nimeämään yhteyshenkilöön, jonka kanssa he voivat keskustella ja saada selkoa päätökseen johtaneista tosiseikoista, olosuhteista ja syistä. Työtä välittävien digitaalisten alustojen on varmistettava, että tällaisilla yhteyshenkilöillä on tarvittava pätevyys, koulutus ja valtuudet kyseisen tehtävän hoitamiseen.

Työtä välittävien digitaalisten alustojen on annettava alustatyötä tekeville henkilölle ilman aiheetonta viivytystä kirjallinen ilmoitus, jossa esitetään perusteet automatisoidulla päätöksentekojärjestelmällä tai sen tukemana tehdyille päätöksille rajoittaa tai sulkea tilapäisesti tai pysyvästi asianomaisen henkilön käyttäjätili tai kieltäytyä maksamasta tehdystä työstä, sekä päätöksille, jotka koskevat alustatyötä tekevän henkilön sopimusasemaa, tai muille päätöksille, joilla on vastaavia vaikutuksia.

2. Jos alustatyötä tekevät henkilöt eivät ole tyytyväisiä saamaansa selvitykseen tai kirjalliseen ilmoitukseen, jossa esitetään perusteet päätöksille, tai katsovat, että 1 kohdassa tarkoitettulla päätöksellä loukataan heidän oikeuksiaan, heillä on oikeus pyytää työtä välittävää digitaalista alustaa tarkistamaan kyseistä päätöstä. Työtä välittävän digitaalisen alustan on vastattava tällaiseen pyyntöön esittämällä alustatyötä tekeville henkilölle asiaa koskevat perustelut kirjallisena asiakirjana, joka voi olla sähköisessä muodossa, ilman aiheetonta viivytystä ja joka tapauksessa kahden viikon kuluessa pyynnön vastaanottamisesta.

3. Jos 1 kohdassa tarkoitetulla päätöksellä loukataan alustatyötä tekevän henkilön oikeuksia, työtä välittävän digitaalisen alustan on oikaistava kyseinen päätös viipymättä ja joka tapauksessa kahden viikon kuluessa tai, jos tällainen oikaisu ei ole mahdollinen, tarjottava korvaus aiheutuneesta vahingosta. Työtä välittävän digitaalisen alustan on toteutettava tarvittavat toimet, mukaan lukien automatisoidun päätöksentekojärjestelmän muuttaminen tarvittaessa, tällaisten päätösten välttämiseksi tulevaisuudessa.
4. Tämä artikla ei vaikuta kansallisessa lainsäädännössä ja kansallisissa käytännöissä sekä työsuhdesopimuksissa säädettyjen kurinpito- ja irtisanomismenettelyjen soveltamista.
5. Tätä artiklaa ei sovelleta alustatyötä tekeviin henkilöihin, jotka ovat myös asetuksessa (EU) 2019/1150 tarkoitettuja 'yrityskäyttäjiä'.

8 a artikla

Terveys ja turvallisuus

1. Vaikuttamatta neuvoston direktiiviin 89/391/ETY ja siihen liittyviin työturvallisuutta ja -terveyttä koskeviin direktiiveihin, työtä välittävien digitaalisten alustojen on
 - a) arvioitava riskejä, joita automatisoidut seuranta- tai päätöksentekojärjestelmät aiheuttavat turvallisuudelle ja terveydelle, erityisesti mahdollisten työtapaturmien sekä psykososiaalisten ja ergonomisten riskien osalta;
 - b) arvioitava, ovatko näiden järjestelmien suojaustoimet riittäviä havaittuihin riskeihin nähden, kun otetaan huomioon työympäristön erityispiirteet;
 - c) otettava käyttöön asianmukaisia ennalta ehkäiseviä ja suojaustoimenpiteitä.
2. Työtä välittävillä digitaalisilla alustoilla ei saa käyttää automatisoituja seuranta- tai päätöksentekojärjestelmiä tavalla, joka aiheuttaa kohtuutonta painetta alustatyöntekijöille tai muulla tavoin vaarantaa alustatyöntekijöiden fyysisen terveyden ja mielenterveyden.

9 artikla

Tiedottaminen ja kuuleminen

1. Jäsenvaltioiden on huolehdittava, että työtä välittävät digitaaliset alustat tämän artiklan mukaisesti tiedottavat alustatyöntekijöiden edustajille, tai jos tällaisia edustajia ei ole, niille alustatyöntekijöille, joita asia koskee, sekä kuulevat niitä päätöksistä, jotka todennäköisesti johtavat automatisoitujen seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien käyttöönottoon tai merkittäviin muutoksiin niiden käytössä, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta direktiivin 2002/14/EY mukaisiin oikeuksiin ja velvollisuuksiin.
2. [...]
3. Alustatyöntekijöiden edustajia tai niitä alustatyöntekijöitä, joita asia koskee, voi avustaa niiden valitsema asiantuntija, jos tämä on tarpeen tiedottamisen ja kuulemisen kohteena olevan asian tarkastelemiseksi ja lausunnon laatimiseksi. Jos työtä välittävä digitaalinen alusta työllistää kyseeseen tulevissa jäsenvaltiossa yli 500 työntekijää, työtä välittävän digitaalisen alustan on vastattava asiantuntijan kuluista, kunhan ne ovat oikeasuhteisia. Jäsenvaltiot voivat määrittää asiantuntijan käyttämistä koskevien pyyntöjen esittämistiheyden ja ylärajan kuluille, joista työtä välittävän digitaalisen alustan on vastattava, mutta varmistettava samalla avustuksen tehokkuus.

10 artikla

[...]

IV LUKU

ALUSTATYÖN LÄPINÄKYVYYS

11 artikla

Alustatyöstä ilmoittaminen viranomaisille

Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että työtä välittävien digitaalisten alustojen, jotka ovat työnantajia, on ilmoitettava alustatyöntekijöiden tekemästä työstä toimivaltaisille viranomaisille siinä jäsenvaltiossa, jossa työ tehdään, kyseeseen tulevien jäsenvaltioiden lainsäädännössä vahvistettujen sääntöjen ja menettelyiden mukaisesti. Tämä ei vaikuta unionin lainsäädännön mukaisiin erityisiin velvoitteisiin ilmoittaa työstä jäsenvaltioiden asiaankuuluville elimille rajatylittävissä tilanteissa.

12 artikla

Alustatyötä koskevien olennaisten tietojen saatavuus

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että työtä välittävät digitaaliset alustat asettavat toimivaltaisten kansallisten viranomaisten ja alustatyöntekijöiden edustajien saataville seuraavat tiedot:
 - a) kyseisen työtä välittävän digitaalisen alustan kautta alustatyötä säännöllisesti tekevien henkilöiden lukumäärä ja heidän sopimus- tai ammattiasemansa;
 - b) työtä välittävän digitaalisen alustan määrittämät kyseisiin sopimussuhteisiin sovellettavat yleiset ehdot, joita sovelletaan useisiin sopimussuhteisiin;
 - c) välittäjät, joiden kanssa työtä välittävällä digitaalisella alustalla on sopimussuhde.

2. Tiedot on annettava kustakin jäsenvaltiosta, jossa henkilöt tekevät alustatyötä kyseisen työtä välittävän digitaalisen alustan kautta. Tiedot on saatettava ajan tasalle vähintään kuuden kuukauden välein ja 1 kohdan b alakohdan osalta aina, kun ehtoja muutetaan merkittävästi.
3. Edellä 1 kohdassa säädetyillä toimivaltaisilla viranomaisilla sekä alustatyöntekijöiden edustajilla on oikeus pyytää työtä välittäviltä digitaalisilta alustoilta lisäselvityksiä ja tarkempia yksityiskohtia annetuista tiedoista. Työtä välittävien digitaalisten alustojen on vastattava tällaiseen pyyntöön kohtuullisessa ajassa esittämällä asiaa koskevat perustelut.
4. Niiden työtä välittävien digitaalisten alustojen, jotka ovat mikroyrityksiä tai pieniä ja keskisuuria yrityksiä, osalta jäsenvaltiot voivat säätää, että 2 alakohdassa tarkoitettua tietojen ajan tasalle saattamisen tiheyttä harvennetaan yhteen vuoteen.

V LUKU

OIKEUSSUOJAKEINOT JA TÄYTÄNTÖÖNPANO

13 artikla

Muutoksenhakuoikeus

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että alustatyötä tekevillä henkilöillä, myös niillä, joiden työsuhde tai muu sopimussuhde on päättynyt, on mahdollisuus tehokkaaseen ja puolueettomaan riitojenratkaisuun ja oikeus muutoksenhakuun, myös oikeus korvaukseen aiheutuneesta vahingosta, jos heidän tästä direktiivistä johtuvia oikeuksiaan on rikottu, sanotun kuitenkin vaikuttamatta asetuksen (EU) 2016/679 79 ja 82 artiklaan.

14 artikla

Menettelyt alustatyötä tekevien henkilöiden puolesta tai tukemiseksi

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että alustatyötä tekevien henkilöiden edustajat ja oikeushenkilöt, joilla on kansallisen lainsäädännön tai käytäntöjen mukaisesti oikeutettu etu puolustaa alustatyötä tekevien henkilöiden oikeuksia, voivat aloittaa minkä tahansa oikeudellisen tai hallinnollisen menettelyn tästä direktiivistä johtuvien oikeuksien tai velvoitteiden täytäntöönpanemiseksi, sanotun kuitenkin vaikuttamatta asetuksen (EU) 2016/679 80 artiklaan. Ne voivat toimia kansallisen lainsäädännön ja käytännön mukaisesti yhden tai useamman alustatyötä tekevän henkilön suostumuksella tämän puolesta tai tukemiseksi, jos tästä direktiivistä johtuvia oikeuksia tai velvoitteita on rikottu.
2. [...]

- 2 a. Työtä välittävien digitaalisten alustojen on asetettava 6 artiklan 4 kohdassa ja 7 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut tiedot muiden kuin alustatyöntekijöitä edustavien alustatyötä tekevien henkilöiden edustajien saataville, kun se on tarpeen alustatyötä tekevien henkilöiden oikeuksien puolustamiseksi heidän henkilötietojensa suojaamisen osalta.

15 artikla

Viestintäkanavat alustatyötä tekeville henkilöille

Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että työtä välittävät digitaaliset alustat luovat alustatyötä tekeville henkilöille mahdollisuuden ottaa yhteyttä toisiinsa ja keskustella toistensa kanssa sekä ottaa yhteyttä työntekijöiden edustajiin ja keskustella heidän kanssaan työtä välittävien digitaalisten alustojen digitaalisen infrastruktuurin kautta tai muilla yhtä tehokkailla tavoilla noudattaen samalla asetuksen (EU) 2016/679 ja direktiivin 2002/58/EY mukaisia velvoitteita. Jäsenvaltioiden on edellytettävä, että työtä välittävät digitaaliset alustat eivät pääse näkemään tai seuraamaan näitä yhteydenottoja ja keskusteluja.

16 artikla

Mahdollisuus tutustua todisteisiin

1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että 4 a artiklassa tarkoitetuissa menettelyissä kansalliset tuomioistuimet tai toimivaltaiset viranomaiset voivat määrätä työtä välittävän digitaalisen alustan esittämään kaikki hallussaan olevat merkitykselliset todisteet.
2. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kansallisilla tuomioistuimilla on toimivalta määrätä esitettäväksi luottamuksellisia tietoja sisältävät todisteet, jos ne katsovat sen menettelyn kannalta merkitykselliseksi. Niiden on varmistettava, että kun kansalliset tuomioistuimet määräävät tällaisia tietoja esitettäväksi, niillä on käytössään tehokkaat toimenpiteet tietojen suojaamiseksi.
3. [...]

17 artikla

Suojelu epäsuotuisalta kohtelulta tai epäsuotuisilta seurauksilta

Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön tarvittavia toimenpiteitä alustatyötä tekevien henkilöiden, mukaan lukien heidän edustajinaan toimivat alustatyötä tekevät henkilöt, suojelemiseksi työtä välittävän digitaalisen alustan harjoittamalta epäsuotuisalta kohtelulta tai epäsuotuisilta seurauksilta, jotka johtuvat heidän jättämästään työtä välittävää digitaalista alustaa koskevasta kantelusta tai jotka johtuvat heidän vireille panemastaan menettelystä, jonka tarkoituksena on varmistaa tässä direktiivissä säädettyjen oikeuksien noudattaminen.

18 artikla

Irtisanomissuoja tai suoja sopimuksen purkamista vastaan

1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet kieltääkseen alustatyötä tekevien henkilöiden irtisanomisen, sopimuksen purkamisen tai niitä vastaavan toimenpiteen sekä kaikki irtisanomista, sopimuksen purkamista tai niitä vastaavaa toimenpidettä koskevat valmistelut, jos niiden perusteena on, että alustatyötä tekevät henkilöt ovat käyttäneet tässä direktiivissä säädettyjä oikeuksia.
2. Alustatyötä tekevät henkilöt, jotka katsovat joutuneensa irtisanotuiksi taikka sopimuksen purkamisen tai vaikutukseltaan vastaavien toimenpiteiden kohteeksi siitä syystä, että he ovat käyttäneet tässä direktiivissä säädettyjä oikeuksia, voivat pyytää työtä välittävää digitaalista alustaa esittämään asianmukaiset perustelut irtisanomiselle, sopimuksen purkamiselle tai niitä vastaaville toimenpiteille. Työtä välittävän digitaalisen alustan on annettava perustelut kirjallisina ilman aiheetonta viivytystä.
3. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että kun 2 kohdassa tarkoitetut alustatyötä tekevät henkilöt esittävät tuomioistuimessa tai muussa toimivaltaisessa viranomaisessa tai elimessä tosiseikat, joiden perusteella voidaan olettaa tällaisen irtisanomisen, sopimuksen purkamisen tai niitä vastaavien toimenpiteiden tapahtuneen, työtä välittävän digitaalisen alustan on näytettävä toteen, että irtisanominen, sopimuksen purkaminen tai niitä vastaava toimenpide tapahtui muilla kuin 1 kohdassa tarkoitetuilla perusteilla.

4. [...]
5. Jäsenvaltioiden ei edellytetä soveltavan 3 kohtaa menettelyihin, joissa asiaa koskevien tosiseikkojen tutkiminen on tuomioistuimen tai muun toimivaltaisen viranomaisen tai elimen vastuulla.
6. Edellä olevaa 3 kohtaa ei sovelleta rikosoikeudellisiin menettelyihin, ellei jäsenvaltio toisin säädä.

19 artikla

Valvonta ja seuraamukset

1. Valvontaviranomainen tai valvontaviranomaiset, jotka vastaavat asetuksen (EU) 2016/679 soveltamisen valvonnasta, vastaavat myös tämän direktiivin 5 a – 8 artiklan soveltamisen valvonnasta ja täytäntöönpanosta asetuksen (EU) 2016/679 VI, VII ja VIII luvun asiaa koskevien säännösten mukaisesti. Tämän direktiivin 5 a – 8 artiklan rikkomiseen sovelletaan mainitun asetuksen 83 kohdan 5 kohdassa tarkoitettua hallinnollisten sakkojen ylärajaa.
2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen viranomaisten sekä muiden toimivaltaisten kansallisten viranomaisten on tarvittaessa tehtävä yhteistyötä tämän direktiivin täytäntöönpanossa toimivaltansa puitteissa erityisesti silloin, kun esiin nousee kysymyksiä automatisoitujen seuranta- tai päätöksentekojärjestelmien vaikutuksesta alustatyötä tekeviin henkilöihin. Kyseisten viranomaisten on tätä varten vaihdettava keskenään asiaan liittyviä tietoja, mukaan lukien tarkastusten tai tutkimusten yhteydessä saadut tiedot, joko pyynnöstä tai omasta aloitteestaan.
3. Sanotun vaikuttamatta 1 kohtaan, jäsenvaltioiden on säädettävä seuraamuksista, joita sovelletaan, jos tämän direktiivin säännösten nojalla annettuja kansallisia säännöksiä tai tämän direktiivin soveltamisalaan kuuluvia oikeuksia koskevia, jo voimassa olevia asiaankuuluvia säännöksiä rikotaan. Seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia.

VI LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

20 artikla

Suojan tason säilyttäminen ja suotuisimmat säännökset

1. Tämä direktiivi ei ole pätevä peruste heikentää alustatyöntekijöille jäsenvaltioissa jo myönnettyä suojan yleistä tasoa, mukaan lukien niiden vakiintuneiden menettelyjen osalta, joilla määritetään alustatyötä tekevien henkilöiden ammattiasema oikein. Erityisesti 4 artiklassa esitetty oikeudellinen oletama ei vaikuta olemassa oleviin kansallisiin sääntöihin, joissa säädetään alustatyöntekijöiden kannalta suotuisammista uudelleenluokittelumenettelyistä.
2. Tämä direktiivi ei vaikuta jäsenvaltioiden oikeuteen soveltaa tai antaa lakeja, asetuksia tai hallinnollisia määräyksiä, jotka ovat alustatyöntekijöille suotuisampia, eikä niiden oikeuteen kannustaa alustatyöntekijöille suotuisampien työehtosopimusten soveltamiseen tai sallia se tämän direktiivin tavoitteiden mukaisesti. Tätä kohtaa sovelletaan alustatyötä tekeviin henkilöihin, jotka eivät ole työsuhteessa, siltä osin kuin tällaiset kansalliset säännöt ovat yhteensopivia sisämarkkinoiden toimintaa koskevien sääntöjen kanssa.
3. Tämän direktiivin soveltaminen ei rajoita mitään muita alustatyötä tekeville henkilöille muissa unionin säädöksissä myönnettyjä oikeuksia.

20 a artikla

Jäsenvaltiot voivat lainsäädännössä tai työehtosopimuksissa säätää yksityiskohtaisemmista säännöistä, joilla varmistetaan oikeuksien ja vapauksien suoja alustatyötä tekevien henkilöiden henkilötietojen käsittelyssä tämän direktiivin 6, 7 ja 8 artiklan mukaisesti. Jäsenvaltiot voivat sallia, että työmarkkinaosapuolet pitävät voimassa, neuvottelevat, tekevät ja panevat täytäntöön kansallista lainsäädäntöä tai käytäntöä noudattaen työehtosopimuksia, joilla luodaan alustatyön tekijöiden työehtoja koskevia järjestelyjä, jotka poikkeavat tämän direktiivin 8 a, 9, 11 and 12 artiklassa säädetyistä työehdoista mutta varmistavat kuitenkin työntekijöiden kokonaisvaltaisen suojelun.

21 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä ja täytäntöönpano

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään [2 vuoden kuluttua direktiivin voimaantulosta]. Niiden on viipymättä ilmoitettava tästä komissiolle.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säännöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.
3. Jäsenvaltioiden on kansallisen lainsäädäntönsä ja käytäntönsä mukaisesti toteutettava asianmukaisia toimenpiteitä, joilla varmistetaan työmarkkinaosapuolten tehokas osallistuminen sekä edistetään ja tehostetaan työmarkkinaosapuolten vuoropuhelua tämän direktiivin säännösten täytäntöönpanemiseksi.
4. Jäsenvaltiot voivat antaa tämän direktiivin täytäntöönpanon työmarkkinaosapuolten tehtäväksi näiden yhteisestä pyynnöstä ja sillä edellytyksellä, että jäsenvaltiot toteuttavat kaikki tarvittavat toimenpiteet varmistaakseen, että ne pystyvät jatkuvasti saavuttamaan tämän direktiivin tavoitteet.

22 artikla

Komission suorittama uudelleentarkastelu

Komissio tarkastelee uudelleen tämän direktiivin täytäntöönpanoa jäsenvaltioita ja unionin tason työmarkkinaosapuolia kuultuaan sekä mikroyrityksiin tai pieniin ja keskisuuriin yrityksiin kohdistuvan vaikutuksen huomioon ottaen viimeistään [viiden vuoden kuluttua voimaantulosta] ja ehdottaa tarvittaessa muutoksia lainsäädäntöön. Tässä uudelleentarkastelussa komission on kiinnitettävä erityistä huomiota siihen, miten välittäjien käyttäminen vaikuttaa tämän direktiivin yleiseen täytäntöönpanoon.

23 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

24 artikla

Osoitus

Tämä direktiivi on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty ...,

Euroopan parlamentin puolesta

Neuvoston puolesta

Puhemies

Puheenjohtaja
